

ERDÉLY (ROMÁNIA) GYLKOSFÜRKÉSZ FAUNÁJÁNAK ALAPVETÉSE (HYMENOPTERA, BRACONIDAE)

I.

BLACINAE, DORYCTINAE, ICHNEUTINAE, METEORINAE, NEONEURINAE, OPIINAE, ROGADINAE

Történeti visszatekintés

Erdély gyilkosfűrkészeiről (Braconidae) Szépligeti Győző¹ közölte az első faunisztikai adatokat.² Hat közleményében összesen 22 erdélyi lelőhelyről nevez meg, számos fajt. Erdély kutatottságát jól jelzi a 22 lelőhely eloszlása a nevezett területen, ezért érdemes a megannyi lelőhelyet betűrendben felsorolni: Bihar megye (jud. Bihor), Borszék (Borsec), Transzilvánia (Transilvania), Ferencfalva (Văliug), Kolozsvár (Cluj), Krassova (Carașova), Mármaros (Maramureș), Mehádia (Mehadia), Nagykároly (Carei), Nagyszeben (Sibiu), Nagyvárad (Oradea), Oravica (Oravița), Orsova (Orșova), Peér (Pir), Resica (Reșița), Retyezát (Mții. Retezat), Rézbánya (Băița), Segesvár (Sighișoara), Tasnád (Tășnad), Tenke (Tinca), Tusnád (Tușnad), Zilah (Zalău). A magyar helységneveket Szépligeti eredeti közlése szerint idézem; a továbbiakban a magyar és a román település nevek közigazgatási írásmódját Móczár³ és Sebők⁴ nyomán közlöm.

Szépligeti Győző hat közleményében⁵ összesen 71 brakonida fajt sorol fel Erdélyből. Éppen Szépligeti munkássága alapján a 20. század legelején háromszáz körülre tehető a történelmi Magyarországról (vagy a Kárpáto–Pannonikumból) kimutatott fajok száma; tehát a teljes fajszám 23,3%-a. Jelenleg a Kárpát-medencében megismert gyilkosfűrkész fajok száma 1785-re⁶ emelkedett fel. E számnak elenyésző töredéke a 71 (3,9%).

Bármennyire kevés a 71 fajszám, mégis tanulságosnak tűnik tételesen felsorolni a Szépligeti által kimutatott erdélyi gyilkosfűrkész fajokat. A fajok megnevezésében az eredetit idézzük [szögletes zárójelben tüntetjük fel a jelenleg érvényes alcsaládi (szubfamiális) nemi (generikus) és faji (species) nevet]. A taxonok (alcsalád, genusz, faj) betűrendben követik egymást; Szépligeti nyomán rendszertanilag 16 alcsaládba tartoznak a fajok:

1. Agathidinae (9 faj)
  - Agathis malvacearum Latreille
    - nigra Nees
    - rufipalpis Nees
    - tibialis Nees
    - umbellatarum Nees
  - Cremnops desertor (Linné)
  - Disophrys inculcator (Linné) [D. caesa (Klug)]
  - Microdus calculator (Fabricius) [Bassus c.]
    - tumidulus Nees [Bassus t.]
2. Alysinae (4 faj)
  - Alysia fuscipennis Haliday
    - manducator (Panzer)
    - tipulae (Scopoli)
  - Chaenon anceps Curtis [Coelinus parvulus Nees]
3. Blacinae (1 faj)
  - Blacus compar Ruthe [B. diversicornis Nees]
4. Braconinae (11 faj)
  - Bracon dichromus Wesmael
    - nigratus Wesmael
    - pectoralis Wesmael
    - praecox Wesmael
    - regularis Wesmael [B. minutator Fabricius]
    - trucidator Marshall
    - urinator (Fabricius)
  - Coelobracon denigrator (Nees [Atanycolus d.]
    - initiator (Fabricius) [Atanycolus i.]
  - Iphiaulax impostor (Scopoli)
  - Pseudovipio tentator (Rossi) [Vipio t.]
5. Calyptinae [Brachistinae] (1 faj)
  - Eubadizon pallidipes Nees [Eubazus pallipes Nees]
6. Cheloninae (8 faj)
  - Chelonus corvulus Marshall
    - decorus Marshall
    - hungaricus Szépligeti [Microchelonus erosus
      - Herrich-Schaeffer]
    - oculatus (Nees) [Ch. oculator (Fabricius)]
    - scaber (Nees) [Ch. scabrator (Fabricius)]
    - sulcatus Jurine [Microchelonus s.]
  - Phanerotoma planifrons (Nees)
  - Sphaeropyx irrorator Fabricius [Sigalphus i.]
7. Diospilinae [Helconinae] (1 faj)
  - Diospilus ephippium Nees

¹ Szépligeti Győző (1855–1915) tanár, zoológus, entomológus.

² SZÉPLIGETI Győző 1896–1899.

³ MÓCZÁR László et alii 1972.

⁴ SEBŐK László 1990.

⁵ SZÉPLIGETI Győző 1896–1900.

⁶ Javított szám, nem 1798: PAPP Jenő 2005.

8. Doryctinae (2 faj)
Doryctes imperator Haliday [Ontosira i.]
leucogaster (Ziegler)
9. Euphorinae (1 faj)
Euphorus pallidipes Curtis [Leiophron pallipes (Curtis)]
10. Helconinae (2 faj)
Helcon angustator Nees
tardator Nees
11. Ichneutinae (1 faj)
Proterops nigripennis Wesmael
12. Macrocentrinae (4 faj)
Macrocentrus abdominalis (Nees) [M. linearis (Nees)]
marginator (Nees)
Zelee discolor Wesmael [Homolobus d.]
testaceator Curtis [Z. albiditarsus Curtis]
13. Meteorinae (1 faj)
Meteorus abdominalis (Nees)
14. Microgastrinae (11 faj)
Apanteles bicolor (Nees) [Pholetesor b.]
difficilis (Nees) [Cotesia d.]
falcatus (Nees) [Sathon f.]
glomeratus (Linné) [Cotesia g.]
spurius (Wesmael) [Cotesia s.]
Microgaster deprimator Nees [Microplitis d.]
dorsalis (Spinola) [Choeras d.]
globatus (Linné) [Cotesia g.]
tibialis Nees
Microplitis fumipennis (Ratzeburg) [M. tuberculata (Bouché)]
spinolae (Nees)
15. Rogadinae (11 faj)
Rogas circumscriptus Nees [Aleiodes c.]
cruentus Nees [Aleiodes c.]
dimidiatus (Spinola) [Aleiodes d.]
gasterator (Jurine) [Aleiodes g.]
geniculator Nees [Aleiodes g.]
grandis Giraud [Aleiodes g.]
morio Reinhard [Aleiodes m.]
pallidicornis Herrich-Schaeffer [Aleiodes p.]
reticulator Nees [Aleiodes r.]
tristis Wesmael [Aleiodes t.]
unicolor (Wesmael) [Aleiodes u.]
16. Sigalphinae [Brachistinae] (3 faj)
Sigalphus ambiguus (Nees) [Schizoprymnus a.]
obscurus (Nees) [Schizoprymnus o.]
thoracicus Curtis [Triaspis th.]

Szépligeti által Erdélyből leírt gyilkosfűrőkész fajok jelenlegi taxonómiai besorolása

Szépligeti Győző összesen 712 gyilkosfűrőkész fajt írt le: kisebb hányadban a történelmi Magyarország területéről, nagyobb hányadban a trópusi, szubtrópusi, mediterrán országokból, azaz a Nearktikum és az Antarktisz kivételével valamennyi földrészről.⁷ Erdély-

ből mint a történelmi Magyarország keleti országrészéből Szépligeti kilenc brakonida fajt írt le. A kilenc faj közül nyolcnak a neve junior szinonimnak bizonyult, míg egy név érvényes fajt képvisel. A fajok típuspéldáinak kijelölését (holo-, leкто- és paralektotípusok szerint), lelőhelyek megnevezését, a típuspéldányok jelenlegi állapotát stb. előző közleményemben részleteztem.⁸ Az alábbiakban rövidítve, a lényeges taxonómiai adatokra szorítkozok: az eredeti faj nevet és az erdélyi lelőhelyet idézve (egyenlőség jelet követve) a faj jelenlegi érvényes nevét (kurzíván) tüntetem fel:

Braconinae

- 1.) *Atanycolus signatus* Szépligeti, 1901 – Domogled = *A. sculpturatus* (Thomson, 1894) senior név
- 2.) Bracon csikii Szépligeti, 1901 – Nagyszeben (Sibiu) = *Bracon (Glabrobracon) dolichurus* Marshall, 1897 senior név
- 3.) Bracon melanogaster Szépligeti, 1901 – Szováta (Sovata) = *Bracon (Glabrobracon) epitriptus* Marshall, 1885 senior név
- 4.) Bracon subornatus Szépligeti, 1901 – Toplica (Toplița Mureșului) = *Bracon (Glabrobracon) titubans* Wesmael, 1838 senior név

Cheloninae

- 5.) Chelonus hungaricus Szépligeti, 1896 – Herkulesfürdő (Băile Herculane) = *Microchelonus erosus* (Herrich-Schaeffer, 1838) senior név
- 6.) *Phanerotoma acuminata* Szépligeti, 1908 – Mehádia (Mehadia) érvényes név

Doryctinae

- 7.) Doryctes grandis Szépligeti, 1896 – Peér (Pir) = *Doryctes fulviceps* Reinhard, 1865 senior név
- 8.) Doryctes pulchripes Szépligeti, 1905 – Mehádia (Mehadia) = *Doryctes leucogaster* var. *pulchripes* (Szépligeti), senior név
- 9.) Coenophanes cingulatus Szépligeti, 1900 – Szováta (Sovata) = *Heterospilus (H.) corsicus* (Marshall, 1888) senior név
Shenefelt & Marsh (1976: 1302) szerint – *Heterospilus cingulatus* (Szépligeti) az érvényes név

Dr Zilahi-Kiss Endre⁹ magyar entomológus Erdélyben, Zilahon született, és Szilágycsehben élt (itt is halt meg), és mint orvos a járási egészségügyi teendőkét általános megbecsültséggel látta el. Kedvtelésből pedig – egyebek mellett – rovarokat, elsősorban a hátyáásszárnyúakat (Hymenoptera) gyűjtötte és tanulmányozta.¹⁰ Erdély számos helyén gyűjtött a 20. század első három évtizedében. Két közleményében ismertette erdélyi kutatásait: faunisztikai adatokat és új fajok leírását.¹¹ A kaparó- és pókölő-darazsak, méhfélék, növényevő darazsak lettek kutatásának tárgyai. Rovargyűjteményét – hosszas bürokratikus nehézségek leküzdésével – dr. Móczár Lászlónak sikerült megszerezni és a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban véglegesen elhelyezni.

⁷ PAPP Jenő 2004.

⁸ Uo.

⁹ Zilahi-Kiss Endre (1873–1931) szülés-nőgyógyász szakorvos, entomológus.

¹⁰ BARABÁS L. 1931.

¹¹ ZILAHY-KISS Endre 1915, 1926–1927.

¹² Uo.

Zilahi-Kiss két közleményében¹² összesen 54 braconida fajt sorol fel erdélyi lelőhelyekről. A Zilahi-Kiss-féle taxon nevek tekintélyes hányada nehezen felismerhető (néha felismerhetetlenek), azaz az eredeti fajnevek nagyon eltérnek a jelenleg érvényes nevektől. Ezért célszerű az eredeti taxon nevek felsorolása, egyenlőség jel (=) után pedig a jelenleg érvényes taxon név feltüntetése (az érvényes nevek *dőltbetűsek*, az érvénytelenek állóbetűsek).

A Zilahi-Kiss féle erdélyi lelőhelyes braconida fajok az 1915. évi közleményben:

1. Braconinae (26 faj)

- Vipio abdelkader* Schmiedeknecht, 1896
insectator Kokujev, 1898
intermedius Szépligeti, 1896
interpellator Kokujev, 1898 = *V. terreceptor* (Villers, 1789)
rimulosus Thomson, 1892 = *V. humerator* (Costa, 1885)
smilator Kokujev, 1898
Glyptomorpha elector (Kokujev, 1898)
formidabilis (Marshall, 1897)
Atanycolus barcinonensis Marshall, 1897 = *Cyanopterus flavator* (Fabricius, 1793)
signatus Szépligeti, 1901 = *A. sculpturatus* (Thomson, 1892)
 „sulphuratus Marsh.” = ?*A. sculpturatus* (Thomson, 1892)¹³
Coeloides abdominalis Zetterstedt, 1838
filiiformis Ratzeburg, 1852
Iphiaulax bellator (Kokujev, 1898)
 „flavator Nees”¹⁴ = *Cyanopterus flavator* (Fabricius, 1793)
mactator var. pictus (Konow, 1865)
nigrator (Zetterstedt, 1838)
Bracon carbonarius Szépligeti, 1901 = *B. (Glabrobracon) parvicornis* Thomson, 1892
erythroctictus Marshall, 1885 = *B. (Lucobracon) erraticus* Wesmael
fumatus Szépligeti, 1901 = *B. (Glabrobracon) fumatus* Szépligeti, 1901
fumigatus Szépligeti, 1901 = *B. (Bracon) pectoralis* Wesmael, 1838
indubius Szépligeti, 1901 = *B. (Glabrobracon) nigriventris* Wesmael, 1838
longiventris (Szépligeti, 1896) = *B. (Lucobracon) hungaricus* (Szépligeti, 1896)
mixtus Szépligeti, 1901 = *B. (Bracon) intercessor* Nees, 1834
 „obcisor” Nees¹⁵ = *B. (Glabrobracon) abscissor* Nees, 1834
scabriusculus Dalla Torre, 1898 = *B. (Bracon) scabriusculus* Dalla Torre, 1898

2. Rogadinae (2 faj)

- Pelecystoma luteum* (Nees, 1834) = *Rogas luteus* Nees, 1834

Rogas dissector Nees, 1834 = *Aleiodes dissector* (Nees, 1834)
 „nigratus Nees” = ?*Aleiodes nigricornis* Wesmael, 1838¹⁶

3. Cheloninae (7 faj)

- Chelonus alboannulatus* Szépligeti, 1896 = *Ch. pellucens* (Nees, 1816)
carbonator Marshall, 1885
catulus Marshall, 1885 = *Ascogaster varipes* Wesmael, 835
decorus Marshall, 1885
hungaricus Szépligeti, 1896 = *Microchelonus erosus* (Herrich-Schaeffer, 1838)
nitens Reinhard, 1867 = *Chelonus pellucens* (Nees, 1816)
secutor Marshall, 1885 = *Microchelonus pedator* (Dahlbom, 1833)

A Zilahi-Kiss féle braconida taxon nevek az 1926–1927. évi közleményben:

1. Alysinae (8 faj)

- Alysia fuscipennis* Haliday, 1838 = *A. (Anarcha) fuscipennis* Haliday
 „inconspicua Hal.”¹⁷ = *A. (Alysia) incongrua* Nees, 1834
mandibulator (Nees, 1812) = *A. (Anarcha) mandibulator* (Nees, 1812)
manducator (Panzer, 1799) = *A. (Alysia) manducator* (Panzer, 1799)
rufidens Nees, 1834 = *A. (Anarcha) rufidens* Nees, 1834
sophiae Haliday, 1838 = *A. (Anarcha) sophia* Haliday, 1838
tipulae Scopoli, 1793 = *A. (Anarcha) tipulae* (Scopoli, 1793)
transsylvanica Zilahi-Kiss, 1927 = *Phaenocarpa (Ph.) ruficeps* (Nees, 1834)

2. Brachistinae (1 faj)

- Eubadizon rufipes* Herrich-Schaeffer, 1838 = *Aliolus semirugosus* (Nees, 1816)

3. Cheloninae (1 faj)

- Chelonella hungarica* Szépligeti, 1908 = *Microchelonus hungaricus* Szépligeti, 1908

4. Cenocoeliinae (1 faj)

- Coenocoelius* (sic!) *hungaricus* Zilahi-Kiss, 1927 = *Cenocoelius analis* (Nees, 1834)

5. Euphorinae (3 faj)

- Helorimorpha hungarica* Zilahi-Kiss, 1927 = *Chrysopophthorus hungaricus* (Zilahi-Kiss, 1927)
Perilitus secalis Haliday, 1833 = *Perilitus (P.) cerealium* Haliday, 1835
transsylvanicus Zilahi-Kiss, 1927 = *Syntretus elegans* (Ruthe, 1856)

¹³ Marshall nem írt le ilyen néven fajt, azaz Zilahi-Kiss elírta. Valószínűleg a helyes név *A. sculpturatus* (Thomson, 1892).

¹⁴ Zilahi-Kiss elírta az auctor nevet.

¹⁵ Hibás fajnév betűzés a Zilahi-Kiss-féle eredeti közleményben.

¹⁶ Hibás fajnév betűzés a Zilahi-Kiss-féle eredeti közleményben.

¹⁷ Hibás fajnév betűzés és auctor név a Zilahi-Kiss-féle eredeti közleményben.

6. Microgastrinae (3 faj)
Microgaster striatoscutellaris Zilahi-Kiss, 1927 =
M. fulvicrus Thomson, 1895
subcompleta Nees, 1834
tibialis Nees, 1834 = *M. messoria* Haliday,
 1834
7. Orgilinae (1 faj)
Calyptus hungaricus Zilahi-Kiss, 1927 = *Charmon*
extensor (Linné, 1758)
8. Pambolinae (1 faj)
Phaenodus pallidipes Marshall, 1897 = *Pambolus*
(Phaenodus) pallipes Foerster, 1862

A Zilahi-Kiss által leírt új gyilkosfűrkesz fajok jelenlegi taxonómiai besorolása

1915- és 1927-ben Zilahi-Kiss összesen hét új gyilkosfűrkesz fajt írt le: hatot Erdélyből és egyet Magyarországról. Az elmúlt néhány évtized revíziós vizsgálatainak eredményeképp a hét fajnev közül hat bizonyult junior szinonimnak és egy maradt érvényben. A hét faj taxonómiai helyzetének alakulását az alábbiakban részletezzük (az alcsaládi beosztás betű szerinti sorrendjében):

Alysiinae: Alysiini

1.) *Alysia transylvanica* Zilahi-Kiss, 1927 – 7, egy hím példány, holotípus a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban (Hym. Typ. No. 2851), lelőhelye: „Kuhhorn (Rodna)” [Ünökkő, Radnai-havasok]; senior synonym: *Phaenocarpa ruficeps* (Nees, 1811), szinonimizálta Papp.¹⁸ Taxonómiai megjegyzés: a „*transylvanicus*” név jelölheti a faj egy változatát, *Phaenocarpa ruficeps* var. *transylvanicus* (Zilahi-Kiss) tekintettel a téglapiros testszínre szemben a törzsalak majdnem teljesen fekete testszínével. (A varietas (var.) taxonómiai kategóriát a Nemzetközi Nevezék Szabályzat nem ismeri el.)

Brachistinae

2.) *Pambolus pillichii* Zilahi-Kiss, 1915 – 77, egy nőstény példány, lektotípus a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban (Hym. Typ. No. 7068), lelőhelye: „Simontornya” (Magyarország); senior synonym: *Polydegmon sinuatus* Foerster, 1862, szinonimizálta Papp¹⁹ majd van Achterberg²⁰.

Cenocoeliinae

3.) *Coenocoelius* [sic!] *hungaricus* Zilahi-Kiss, 1927 – 6, egy nőstény példány, lektotípus (Hym. Typ. No. 7067), a lektotípus 1993-ban megsemmisült postai kölcsönzés során útban Budapestről Szentpétervárra, lelőhelye: „V. Szilágycseh” (Cehu Silvaniei); senior synonym: *Cenocoelius analis* (Nees, 1834), szinonimizálta van Achterberg²¹.

Euphorinae

4.) *Helorimorpha hungarica* Zilahi-Kiss, 1927 – 4, egy nőstény példány, holotípus [”Ein Stück”] a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban (Hym. Typ. No. 452), lelőhelye: „Borosjenő” (Ineu); új kombináció (comb. n.): *Chrysopophthorus hungaricus* (Zilahi-Kiss, 1927), kombinálta: Mason²².

5.) *Perilitus transylvanicus* Zilahi-Kiss, 1927 – 3, négy hím példány: egy lektó- (elveszett) és három paralektotípus a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban (Hym. Typ. Nos 454–456), lelőhelye: „Kaisd” (Szászkezd, Saschiz); senior synonym: *Syntretus elegans* (Ruthe, 1856), szinonimizálta Haeselbarth.²³ – A hím lektotípus (No. 453) kölcsönzés miatt postai úton Münchenből Budapestre elveszett (megsemmisült) 2008-ban.

Microgastrinae

6.) *Microgaster striatoscutellaris* Zilahi-Kiss, 1927 – 2, egy nőstény példány, holotípus [„Ein Exemplar”] a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban (Hym. Typ. No. 429), lelőhelye: „Kaisd (Grosskokler Komitat)” (Szászkezd, Saschiz); senior synonym: *Microgaster fulvicrus* Thomson, 1895, szinonimizálta Papp²⁴ (korábban szinonimizálta Papp²⁵ a *Microgaster areolaris* Thomson, 1895 névvel).

Orgilinae

7.) *Calyptus hungaricus* Zilahi-Kiss, 1927 – 5, egy nőstény példány, lektotípus a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban (Hym. Typ. No. 2809), lelőhelye: „Honcztő” (Honcztő, Gurahont); senior synonym: *Charmon extensor* (Linné, 1758), szinonimizálta Papp²⁶.

Faunisztikai áttekintés

Az Erdélyben gyűjtött gyilkosfűrkeszeket (Braconidae) többnyire V. I. Tobias²⁷ könyve használatával határozta meg. Figyelemmel voltam a Blacinae fajok esetében Haeselbarth²⁸ monográfiájára, az Opiinae fajok esetében Papp faunafüzetére²⁹, a Meteorinae fajok esetében Huddleston³⁰ és Stigenberg & Ronquist³¹ monográfiájára, a Doryctinae és a Rogadinae fajok esetében ugyancsak Papp faunafüzetére³² és Telenga³³ könyvére. Amennyiben nem magam vagyok a szóban forgó példány meghatározója, akkor az ivarjel (♀, ♂) után tüntetem fel a determináló nevét, pl. 1 ♀ (det. Fischer; det. Haeselbarth 1972).

A faunisztikai adatok az alcsaládok, genuszok és fajok betűrendjében követik egymást. A hét alcsalád fajsámát a következő áttekintés összesíti (zárójelben Erdély, illetve Románia faunájára új fajok száma): Blacinae 18 (4) faj, Doryctinae 25 (14) faj, Ichneutinae 2 (1), Meteorinae 21 (3) faj, Neoneurinae 1 (1) faj, Opiinae 104 (57) faj és Rogadinae 36 (9) faj. Összesen tehát 207 gyilkosfűrkesz faj faunisztikai

¹⁸ PAPP Jenő 2005, 144–145.

¹⁹ PAPP Jenő 1987, 318.

²⁰ ACHTERBERG, Cornelis van 1990, 16.

²¹ ACHTERBERG, Cornelis van 1994, 19.

²² MASON, W. R. M. 1964, 1008.

²³ HAESELBARTH, Erasmus 2008, 1104.

²⁴ PAPP Jenő 1976, 100.

²⁵ PAPP Jenő 1959, 403.

²⁶ PAPP Jenő 1994, 294.

²⁷ TOBIAS, V. I. 1986.

²⁸ HAESELBARTH, Erasmus 1973.

²⁹ PAPP Jenő 1981.

³⁰ HUDDLESTON, Tom 1980.

³¹ STIGENBERG, J. – RONQUIST, F. 2011.

³² PAPP Jenő 1991.

³³ TELENGA, N. A. 1941.

adatait közöljük, ebből 89 faj Erdély, illetve Románia faunájára nézve új.

Az erdélyi gyilkosfűrkeszeket sok, szám szerint ke-
reken 40 entomológus gyűjtötte. Közülük öt gyűjtő
emelkedik ki céltudatos faunakutató tevékenységével:
Diószeghy László, Orosz András, Podlussány Artila,
Rozner István és Zilahi-Kiss Endre. Diószeghy László³⁴
az 1920–1930-as években tevékenykedett, Bo-
rosjenő lakhelyén rendszeresen gyűjtött rovarokat,
a Retezat-hegységbe pedig szívesen ellátogatott.³⁵
Zilahi-Kiss Endréről az előzőekben már megemlékez-
tünk. A további három gyűjtő főleg az 1990-es évek
folyamán kereste fel többször Erdély számos helyét és
táját, ahol a gyilkosfűrkeszek szempontjából is rendkí-
vüli mennyiségű és minőségű gyűjtést végeztek. En-
nek bizonyossága például jelen (és a további) közlemény
bőséges fajszáma, ami egyúttal Erdély brakonida ismer-
tetét alapozza meg. Jelentős gyűjtést végzett Erdélyben
még hét entomológus: Biró Lajos, Csiki Ernő, Nagy
Ignác, Silbernagel, Szépligeti Győző, Szilády Zoltán és
Zombori Lajos. Valamennyi gyűjtőt illesse e helyen is
köszönet farsztó kutatómunkájukért.

A gyűjtők nevét rövidítve adjuk meg. Az alábbi-
akban betűrendben soroljuk fel előbb a rövidítésü-
ket, egyenlőségjel (=) után pedig a teljes nevüket:

BL = Biró Lajos; CsE = Csiki Ernő; CsS = Csósz Sándor; DB
= Deubel Friedrich; DJ = Daday Jenő; DL = Diószeghy László;
ÉGy = Éhik Gyula; FGy = Fábrián György; FoJ = Fodor Jenő; FrJ
= Frivaldszky János; HG = Horváth Géza; KA = Kun András;
KI = Kocs Irén; KD = Kuthy Dezső; LGy = Ladár György; LI
= Loksa Imre; LZ = László Zoltán; MB = Markó Bálint; MD =
Murányi Dávid; ME = Merkl Ede; ML = Móczár László; MS =
Mocsáry Sándor; NI = Nagy Ignác; NK = Nagy Károly; OK =
Orci Kirill Márk; OA = Orosz András; PA = Podlussány Artila;
Páj = Pável János; PI = Petrász Imre; PJ = Papp Jenő; PL = Pe-
regovits László; PVF = Pávay-Vajna Ferenc; RL = Ronkay László;
RI = Rozner István; SA = Schmidt Antal; SN = Silbernagel; SS =
Simonyi Sándor; SzD = Szalóki Dezső; SzGy = Szépligeti Győző;
SzZ = Szilády Zoltán; TR = Treger; U = Uhl; ÚJ = Újhelyi József;
Z-K = Zilahi-Kiss Endre; ZL = Zombori Lajos.

A helység, hegység, havasok, völgy, táj stb. neveket
magyarul tüntetjük fel, mivel a fűrkeszek gyűjtemé-
nyi lelőhelycéduláján jórészt magyarul nyomatták.
Ugyanannak a lelőhelynek a megnevezése nem min-
dig következetes: a megyét többnyire feltüntetik, de
van ahol elmarad; esetenként történeti közigazgatási
hovatarozás szerepel, pl. a döntően a mai Hargita
megye részét képező történelmi (korabeli) Udvarhely
(vár)megye szerepel ugyanazon lelőhely (pl. Homo-
ródfürdő) esetében; ugyanaz a nevű lelőhely hol -pa-
tak hol -völgy megnevezéssel szerepel. Az alábbi ösz-
szeállítás a fauna-lista magyar lelőhelyneveit sorolja
fel betűrendben, megnevezve román megfelelőjét:

Abásfalva = Aldea; Alsóilosva = Ilișua; Alsó-mál = Malul de
Jos; Apanagyfalva = Nușeni; Apatelek = Mocrea; Aranyosronk
= Runc; Arges megye = jud. Argeș; Arges patak = Râu Argeș;
Árpástó = Braniște; Árvátfalva = Arvăteni; Bakókereszt = Dej;
Crucea Bacăului; Balánbánya = Bălan; Bálványosfürdő = Băile
Bálványos; Berve = Berghin; Betlen = Beclean; Bélbor = Billbor;
Bihar-hegység = Munții Bihor; Bodzaforduló = Întorsura Buzău-
lui; Bogáti erdő = Pădurea Bogata; Bokszánbánya = Bocșa; Boros-
benedek = Benic; Borosjenő = Ineu; Borossebes = Sebiș; Borsa =
Borșa; Borsafüred = Băile Borșa; Borsai-hegység = Munții Borșa;
Brassó = Brașov; Büdös-hegy = Muntele Puturosu; Bükkszád =
Bixad; Buru = Borrév; Csere-erdő = Pădurea Ceret; Cserna-völgy
= Valea Cernei; Csicsókeresztúr = Cristești Ciceului; Csíkdelne
= Delnița; Csíksomlyó = Șumuleu; Csíkszentkirály = Sâncraieni;
Csíkszentmihály = Mihăileni; Csíkszépvíz = Frumoasa; Detona-
ta = Detonata; Dés = Dej; Déva = Deva; Dicsősöntmárton =
Târnăveni; Domogled = Domogled; Előpatak = Vâlcele; Erdély =
Transilvania sau Ardeal; Erdélyi Érchegység = Munții Metaliferi;
Erdőalja = Sub Pădure; Erdőhát = Dumbrava; Farkaslaka = Lupe-
ni; Fehér megye = jud. Alba; Felek = Avrig; Felsőróna = Rona de
Sus; Fenyőfalva = Bradu; Ferencfalva = Văliug; Fogaras = Făgăraș;
Fogaraszöld = Țara Oltului; Fogarasi-havasok = Munții Făgăraș;
Fugad = Ciuguzel; Gizellafalva = Ghizela; Gödemesterháza =
Stănceni; Görgényi-havasok = Munții Gurghiu; Gyalui-havasok
= Munții Gilăului; Dés, Gyártelep-erdő = Dej, Pădurea Coloni-
ei Fabricii; Gyilkos-tó = Lacul Roșu; Hadad = Hodod; Hargita
megye = jud. Harghita; Hargitafürdő = Băile Harghita; Hargi-
tagyöngye = Perla Harghitei; Hatod-hágó = Pasul Hatod; Ha-
vasnagyfalva = Mărișel; Havasrogoz = Rogojel; Hátszeg = Hațeg;
Herkulesfürdő = Băile Herculane; Hideg-Aszó-völgy = Valea Hi-
degaso; Homoródalmás = Merești; Homoródfürdő = Băile Ho-
morod; Homoródkeményfalva = Comănești; Homoródszentpál
= Sânpaul; Homoród-völgy = Valea Homorodului; Hunyad me-
gye = jud. Hunedoara; Iharos-völgy = Valea Iharos; Ispánmező =
Spermezeu; Ivó = Izvoare; Ivó-patak = Pârâu Izvoare; Kecsed =
Aluniș; Kecsetkisfalud = Satu Mic; Kelemen-havasok = Munții
Călimani; Kis-Beszterce patak = Râu Bistricioara; Kis Cohárd
= Suhardul Mic; Kishomoród = Homorodul Mic; Kishomoród
völgy = Valea Homorodul Mic; Kiskaján = Căianu Mic; Kis-Kü-
küllő patak = Râu Târnavă Mică; Királyárka = Dej; Kolozsvár =
Cluj; Kosály = Cășeu; Kovászna megye = jud. Covasna; Körös-
bökény = Buteni; Krassova = Crașova; Krassó-Szőrény megye =
jud. Caraș-Severin; Kudu = Coldău; Kudzsiri-havasok = Munții
Cugirului; Kupás-patak = Pârâu Cupaș; Kupás-völgy = Valea
Cupașului; Lomás-völgy = Valea Lomașului; Lotriora = Lotriora;
Lóduj = Șaua Loduj; Lövéte = Lueta; Madarasi Hargita = Har-
ghita Mădăraș; Magosmart = Mogoșeni; Magyarbagó = Băgău;
Maksa = Moacșa; Malató = Dés, Mulațu; Maros-part = Malul
râului Mureș; Marostorda = Comitatul Mureș-Turda; Maros-
vásárhely = Țargu Mureș; Madéfalva = Siculeni; Maramaros =
Maramureș; Maramaros megye = jud. Maramureș; Maramaros-
sziget = Sighetu Marmației; Mehádia = Mehădia; Mehádia-hegy-
ség = Munții Mehedinți; Meszes-hegység = Munții Meseșului;
Mirisló = Mirăslău; Nagyárpás = Arpașul-Mare; Nagyenyed =
Aiud; Nagyhagymás = Hășmașul Mare; Nagyilonda = Ileandra;
Nagyilva = Ilva Mare; Nagykaroly = Carei; Nagyszeben = Sibiu;
Nagyvárad = Oradea; Nemere-hegység = Munții Nemira; Né-
metbogsán = Bocșa; Nyírmező = Poiana Aiudului; Odvas = Od-
voș; Ojtoztelep = Oituz; Oklánd = Ocland; Oláhlápád = Lopadea
Veche; Oltalsósebes = Sebeșu de Jos; Oroszmező = Rus; Orsova =
Orșova; Ósebeshely = Sibiușel; Parajd = Praid; Paulis = Păuliș; Pá-
ring = Parâng; Peér (Szilágypér) = Pir; Persányi-hegység = Munții

³⁴ Diószeghy László (1877–1942) festőművész, entomológus, lepidopterológus.

³⁵ BALOGH Ernő 1955; KOCs Irén 2008; VAJDA, Sándor 1998.

Perşani; Petrozsény = Petroşani; Pongrác-tető = Vârful Pongraş; Poplăca = Poplaca; Priszlop = Liviu Rebreanu; Radácszinye = Râzbuneni; Radnaborberek = Valea Vinului; Radnai-havasok = Munţii Rodnei; Radnót = Iernut; Rakató = Răcăţu; Remez = Remeţi; Resicabánya = Reşiţa; Resinár = Răşinari; Retyezát = Munţii Retezat; Réty = Reci; Rétyi nyíres = Mestecănişul de la Reci; Rév = Vadul Crişului; Ronki szakadék = Cheile Runcului; Sebes-patak = Râul Sebeş; Simonka = Şimon; Somkő-nyak = Piatra Şom; Sugág = Şugag; Szacsva = Saciova; Szeben megye = jud. Sibiu; Szelestyora = Sălişteioara; Szemenik = Semenici; Sze-néte = Senetea; Szent Anna-tó = Lacul Sfânta Ana; Szeszarma = Săsarm; Székelyjő = Săcuieu; Székelykeresztúr = Cristuru Secuiesc; Székelykő = Piatra Secuilor; Szénafüvek = Fânaţele Clujului; Szilágycseh = Cehu Silvaniei; Szováta = Sovata; Tasnád = Tâşnad; Tekerő-völgy = Valea Tekeró; Temes megye = jud. Timiş; Tihuca = Tihuţa; Torda = Turda; Tornova = Târnova; Torockó = Rimetea; Torockószentgyörgy = Colţeşti; Tusnád = Tuşnad; Udvarhely megye = comitatul/judeţul Odorhei; Ünökő = Vârful Ineu; Vargyas = Vârghiş; Vargyasi szurdok = Cheile Vârghişului; Verespatak = Roşia Montană; Verestorony = Pasul Turnu Roşu; Vidra-tó = Lacul Vidra; Vigyázó = Vlădeasa; Vihorlát = Vihorlat; Vilcea megye = jud. Vâlcea; Vulcán = Vulcan; Zeteváralja = Sub Cetate; Zichy-barlang környéke = împrejurimile Peşterii Vadu Crişului; Zilah = Zalău; Zsirka-völgy = Valea Jârca.

Egyéb toponímia-elem románul:

kaszáló = fâneaţă; legelő = păşune; mocsár = mlaştină.

Az egyes fajok elterjedési adatait túlnyomólag a YU et alii 2012 munkából³⁶ vettük át.

Erdély, ill. Románia faunájára nézve új brakonida fajokat *-gal jelöltük meg a genusz név előtt, pl. *Blacus (Blacus) errans (Nees, 1811).

Móczár László a Kárpát-medence vagy Kárpát-Pannónikum faunaterület redősszárnyú darazsainak (Vespoidea) faji összetétele és elterjedése (areája) alapján hat faunakörzetet különített el³⁷ és pedig: I. faunakörzet Alföld (Pannonicum), II. faunakörzet Ósmátra (Matricum), III. faunakörzet Kárpátok (Carpathicum), IV. faunakörzet Előbalkán (Moesicum), V. faunakörzet Alpokalja (Noricum), VI. faunakörzet Illír vidék (Illyricum). A VII. faunakörzet Adriai Tengerpart (Adriaticum) nem a Kárpát-Pannónikum, hanem a Mediterrán faunaterület része. Az erdélyi hegyvidék a III. faunakörzet, a Carpathicumhoz tartozik, ahol hat faunajárás osztozkodik a körzeten: III₁ faunajárás Eucarpathicum (Szlovákia), III₂ faunajárás Északkeleti- és Keleti-Kárpátok (Transylvanicum), III₃ faunajárás Déli-Kárpátok (Praemoesicum), III₄ faunajárás Bihar-hegység (Biharicum), III₅ faunajárás Mezőség (Campaneum) és III₆ faunajárás Barcaság (Barcaicum). Jelen közleményben szereplő gyilkosfűr-kész (Braconidae) fajok többségének a lelőhelye a III₂₋₆ faunajárásba esik. Ennek megfelelően a szubmontán

/ montán gyilkosfűr-kész fajok lelőhelye valamennyi faunajárásban fellelhető, míg a III₅-ös faunajárásban a kevés, sztyeplakó (stepicol) fajok élnek.

A jelen (és a jövőbeni) közleményben ismertetett gyilkosfűr-kész fajok példányait a budapesti Magyar Természettudományi Múzeum őrzi és gyűjteményét képezi. A példányok zömét a 20. század első négy évtizedében (az 1900–1940-es években) és utolsó évtizedében (az 1990-es években) gyűjtötték.

BLACINAE

Összesen 18 Blacinae faj kimutatását közöljük Erdélyből. Közülük négy faj új Erdély ill. Románia faunájában. A fajok egyetlen genuszt: a *Blacus* Nees, 1818-t képviselik. Néhány ormányosbogár (*Curculionidae*), szűbogár (*Scolytidae*), álszűbogár (*Anobiidae*) és holyvbogár (*Staphylinidae*) fajról tudjuk hogy a gazdaállatok lárvakorukban.³⁸

**Blacus (Ganychorus) ambulans* var. *macropterus* Haeselbarth, 1973 – 2 ♀ (det. Haeselbarth 1972), Betlen, Z–K; 1 ♀ (det. Haeselbarth 1972), Kudu, Z–K; 3 ♀ (det. Haeselbarth 1970), Magyarbágó, 1917. VII. 27., Z–K. Európában elterjedt, mégsem gyakori faj, Erdélyhez (illetve Romániához) legközelebb Magyarországról és Szlovákiából mutatták ki.

Blacus (Ganychorus) armatulus Ruthe, 1861 – 1 ♀, Kovászna megye, Előpatak, 1993. VIII. 24., PA; 1 ♀ (det. Haeselbarth 1972), Nagyenyed, 1910. III. 6., NI. Holarktikus elterjedésű, gyakori ill. közönséges faj.

Blacus (Ganychorus) diversicornis (Nees, 1834) – 1 ♀ (det. Haeselbarth 1970), Nagyenyed, 1918. VII. 14., SzZ. Palearktikus elterjedésű gyakori faj.

**Blacus (Blacus) errans* (Nees, 1811) – 1 ♀, Hargita megye, Zeteváralja, Szencsed-völgy, 1995. VII. 3., PA. Európai elterjedésű gyakori faj.

Blacus (Blacus) exilis (Nees, 1811) – 1 ♀, Betlen, Z–K. Palearktikus elterjedésű közönséges faj.

Blacus (Blacus) filicornis Haeselbarth, 1973 – 1 ♀ (det. Haeselbarth 1971), Alp. Kudsir, Priszlop, 1913. VIII. 9., BL. Bár a közelmúltban írták le a fajt, mégis hamarosan kiderült, hogy ugyancsak európai elterjedésű és gyakori faj.

Blacus (Leioblacus) fischeri Haeselbarth, 1973 – 1 ♀ paratípus, Meszes-hegység, 1904. V., BL. Bár európai elterjedésű mégis inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyhez legközelebb Magyarországon és a volt Jugoszláviában tudunk előfordulásáról.

Megjegyzés – A fajt Haeselbarth írta le³⁹ öt példány alapján: a nőstény holotípust Ausztriából, 2 ♀ + 2 ♂ paratípust pedig Szlovéniából (1 ♀), Erdélyből (1 ♀) és Németországból (2 ♂). Az erdélyi meszes-hegységi nőstény paratípust a budapesti Magyar Természettudományi Múzeum őrzi. Legújabbban derült ki, hogy a példány elveszett. Annak idején az apró fűr-kész kartonkára ragasztották, a ragasztóanyag időközben úgy száradt ki, hogy a fűr-kész-példány lepottyant és észrevétlenül eltűnt.

Blacus (Blacus) humilis (Nees, 1811) – 1 ♂, Dés, Gyártelep, 1991. V. 30., LGy; 1 ♀, Hargita megye, Gyilkos-tó, Kupás-völgy, 950 m, PL; 1 ♂, Hargita megye, Homoródfürdő, Homoródvölgy, 1995. VII. 7., RI; 1 ♂, Hargita megye, Madéfalva, fénycsapdával gyűjtve, 1999. VIII. 20., MB; 1 ♀, Hunyad megye, Erdélyi Érchegység, Szelestyora, 1993. V. 31., PA. Holarktikus elterjedésű, gyakori, sokfelé közönséges faj.

³⁶ YU, Dicky S. K. – ACHTERBERG, Cornelis van – HORSTMANN, Klaus 2012.

³⁷ MÓCZÁR László 1939, 1967; MÓCZÁR László et alii

1972.

³⁸ HAESELBARTH, Erasmus 1973.

³⁹ HAESELBARTH, Erasmus 1973, 122.

**Blacus (Blacus) instabilis* Ruthe, 1861 – 1 ♀, Hargita megye, Madéfalva, fénycsapdával gyűjtve, 1999. IX. 7., MB. Palearktikus elterjedésű közönséges faj. Erdélyhez legközelebb Magyarországról és Szlovákiából ismerjük.

Blacus (Blacus) longipennis (Gravenhorst, 1809) – 1 ♂, jud. Bihor, Canton Glavoi, Ponor, 1100 m, 2005. VII. 27., OA; 1 ♂, jud. Bihor, over the Peștera, Meziad, 400 m, 2005. VII. 26., OA; 1 ♂, Máramaros megye, Borsafüred, szálloda erkélye, 2002. VIII. 1–2., OA. Európa-szerre gyakori faj, Erdélyben (ill. Romániában) legújabbban mutatták ki.⁴⁰

Blacus (Ganychorus) maculipes Wesmael, 1835 – 1 ♂, Alp. Kudsir, Priszlop, 1913. VII. 29., BL; 1 ♂, Dés, gyártelep, 1991. V. 30., LGy; 1 ♂, Dés, Malatő, 1991. VI. 12., LGy; 1 ♂, Hargita megye, Hargitagyöngye, 1994. VI. 25., RI; 1 ♂, Hunyad megye, Erdélyi Érchegeység, Szelistyoara, 1993. VII. 20., PA; 1 ♂ (det. Haeselbarth 1972), Kecsed, VII. 3., Z-K; 1 ♀, Kovászna megye, Bálványosfürdő, Büdös-hegy, 2006. VI. 29., RI; 1 ♂, Krassó-Szörény megye, Mehádia-hegység, Cserna-völgy, Herkulesfürdő, 800 m, 2002. VI. 16., ZL; 2 ♀ (det. Haeselbarth), Kudu, Z-K; 2 ♂ (det. Haeselbarth), Nagyenyed, Maros-part, 1917. VII. 25., BL; 1 ♂, Radnai-havasok, Bors, 800–1200 m, 1992. VII. 28., PJ; 1 ♂, Remecz, 1907. VII. 15., BL; 2 ♂, Torockó, 1998. VII. 7., PJ. Nyugat-palearktikus gyakori, sokféle közönséges faj.

**Blacus (Ganychorus) madli* Haeselbarth, 1992 – 1 ♀, jud. Bihor, over the Peștera, Meziad, 460 m, 2005. VII. 26., OA; 1 ♂, Munții Mehădia, near the blue sign, 600–800 m, 2003. VII. 16., OA. A fajt Törökországból írták le, erdélyi két lelőhelye nyomán új Románia faunájára, máshonnan még nem került elő.

Blacus (Blacus) paganus Haliday, 1835 – 1 ♀, Munții Retezat, near cabana Buta, 1500–1800 m, 2002. IX. 3–6., OA. Holarktikus elterjedésű gyakori, sokféle közönséges faj, Erdélyben (ill. Romániában) legújabbban mutatták ki.⁴¹

Blacus (Ganychorus) pallipes Haliday, 1835 – 1 ♀, Magyarbagó, 1917. VII. 27., BL; 1 ♀, Munții Retezat, near cabana Buta, 1500–1800 m, 2002. IX. 3–6., OA. Palearktikus elterjedésű gyakori, sokféle közönséges faj. Erdélyhez legközelebb Magyarországról, Szlovákiából és Bulgáriából mutatták ki.

Blacus (Blacus) rufescens Ruthe, 1861 – 1 ♂ (det. Haeselbarth 1971), Déva, 1899. VI. 30., SzGy. Európai elterjedésű, inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyhez legközelebb Moldovában és Magyarországról közölték előfordulását.

Blacus (Ganychorus) ruficornis (Nees, 1811) – 3 ♀: Betlen, 2 ♀, 1911. VIII. 7. BL, 1 ♀, 1966. VII. 26. NK; 4 ♂, Borosjenő, DL; 1 ♀ (det. Haeselbarth 1969), Csikszentmihály, 1917. III. 15., FJ; 2 ♀, Csikszérvíz, Kishavas, 1917. V. 5., FJ; 1 ♂, Fugad, 1907. VII. 15., SzZ; 1 ♀, Hargita megye, Ivó, Ivó-patak, 1997. V. 24., ZL; 1 ♂, Hargita megye, Madéfalva, fénycsapdával gyűjtve, 1999. V. 15., MB; 1 ♀, Hunyad megye, Erdélyi Érchegeység, Szelistyoara, 1993. VII. 20., PA; 2 ♀, Kovászna megye, Előpatak, 1993. VIII. 24., PA; 1 ♀, Kovászna megye, Maksa, Tekerő-völgy, 1992. V. 2., RI; 1 ♀, Kovászna megye, Ojtoztelep, 1992. VIII. 20., PA; 2 ♂, Kovászna megye, Vargyasi szurdok, 2004. VII. 26., CsS; 3 ♀ + 1 ♂: Magyarbagó, 1 ♂, 1906. IX. 11., 3 ♀, 1917. VII. 27., BL; 1 ♂, Mții Mehădia, near the blue sign, 600–800 m, 2003. VII. 16., OA; 1 ♀, Mehádia, Cserna-völgy, Motel Dumbrava mellett, 2003. VII. 15–18, PA; 1 ♀, Meszes-hegység, 1904. V. 11., BL; 1 ♂, Fogaras-hegység, Nagypárpás, 1905., CsE; 2 ♀ (det. Haeselbarth 1969), Nagyenyed, 1910. III. 6., NI; 3 ♀ (det. Haeselbarth 1969), Remecz, 1907. VII. 15., BL; 1 ♀, Torockó, 1998. VII. 7., PJ. Holarktikus elterjedésű, a legközönségesebb *Blacus* faj.

Blacus (Blacus) stelfoxi Haeselbarth, 1973 – 1 ♂, Dés, Bakókereszt, 1991. V. 29., LGy. Európai elterjedésű, inkább szórványosan előforduló faj.

Blacus (Ganychorus) tripudians Haliday, 1835 – 1 ♂, Betlen, Z-K; 1 ♂ (det. Haeselbarth 1970), Borosjenő, BL; 1 ♂, Fehér megye, Kudzsiri-havasok, 800–1500 m, 2002. VI. 21., ZL; 1 ♂, Torockó, 1998. VII. 7., PJ. Nyugat-palearktikus, gyakori faj. Erdélyhez legközelebb Magyarországról és Bulgáriából közölték előfordulását.

DORYCTINAE

Összesen 25 faj kimutatását közöljük Erdélyből, közülük 14 új Erdély ill. Románia faunájára. A fajok 10 genuszhoz tartoznak (zárójelben a genuszhoz sorolt fajok száma): *Dendrosoter* Wesmael, 1838 (1), *Doryctes* Haliday, 1836 (5), *Ecphyllus* Foerster, 1862 (1), *Hecabolus* Curtis, 1834 (1), *Heterospilus* Haliday, 1836 (2), *Monolexis* Foerster, 1862 (1), *Ontsira* Cameron, 1900 (3), *Rhacconotus* Ruthe, 1854 (1), *Rboprocentrus* Marshall, 1897 (1) és *Spathius* Nees, 1818 (8). Közép-Európában xylophag, cincér- (*Cerambycidae*), díszbogár- (*Buprestidae*), szűzbogár- (*Scolytidae*) lárvák parazitoidjai.⁴²

**Dendrosoter protuberans* (Nees, 1834) – 4 ♀ (1 ♀, *Ecphyllus silesiacus* det. Z-K.), Hadad, 3 ♀, ex *Ernopus fraxini* Panzer.⁴³ Holarktikus elterjedésű faj, a Nearktikumba betelepítették a biológiai védekezés keretében. Európában gyakori, Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Moldovából, Magyarországról és Szlovákiából jelentették.

Doryctes flaviceps Reinhard, 1865 (= *D. grandis* Szépligeti, 1897) – 1 ♀, Dicsőszentmárton, CsE; 1 ♀ (paralektotípus: *D. grandis* Szépligeti, no. 600), Peér, Z-K. Európában szórványosan előforduló faj, areája palearktikus.

*Doryctes heydeni Reinhard, 1865 – 1 ♂, Zilah, 1925., TR. Európai elterjedésű, szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb magyarországi és szlovákiai lelőhelyeit közölték.

Doryctes leucogaster (Ziegler, 1834) (= *D. marothiensis* Szépligeti, 1902) – 1 ♂, Árpástó, Z-K; 1 ♀, Berve, 1909. V. 22., NI; 1 ♀, Betlen, Z-K; 1 ♀ + 1 ♂, Borosjenő, VI. 17., DL; 1 ♀, Detonata, 1915. VII. 16., CsE; 3 ♀, Dicsőszentmárton, CsE; 1 ♀, Fogaras, 1921. V. 14.; 2 ♀, Hadad, Z-K; 4 ♀, Kaisd (Saschiz), V., SN; 2 ♀, Mehádia, Páj; 3 ♀: Nagyenyed, 1 ♀, 1903. VI. 15. NI, 1 ♀, 1906. V. 17. NI, 1 ♀, 1907. VIII. 5. SzZ; 1 ♀, Németbogsán; 1 ♂, Orsova; 1 ♀, Peér, Z-K; 2 ♀ + 1 ♂, Remecz, 1907., BL; 1 ♂, Resicabánya, ME; 1 ♀, Szászrévbánya, 1918. VII.; 1 ♂, Szováta, CsE; 1 ♀, Udvarhely megye, Homoródfürdő, 700 m, 1943. VII. 8–28., ÉGy et LI; 1 ♀, Verespatak, 1908. VIII. 20., SzZ. A Palearktikum egyik leggyakoribb *Doryctes* gyilkosfűrész faja, a Kárpáto-Pannónikumban közönséges. Legújabbban derült ki, hogy leírója nem Nees, hanem Ziegler. Az Orsova és Resicabánya két lelőhelyet először Szépligeti⁴⁴ közölte.

Doryctes leucogaster var. *erythrogaster* (Wesmael, 1838 – 1 ♂, Betlen, Z-K; 2 ♂, Hadad, Z-K; 1 ♀, Kaisd (Saschiz), SN; 1 ♀, Nagyilonda, Z-K; 1 ♀, Orsova, Páj; 2 ♀, Zilah, 1925. V. 12., TR.

Doryctes leucogaster var. *pulchripes* (Szépligeti, 1905) – 2 ♀ + 1 ♂: Borosjenő, 1927. V. 3., 1 ♀, 1927. VI. 2., 1 ♀, DL; 1 ♀ (lektotípus: *D. pulchripes* Szépligeti, 1905, no. 10622), Mehádia, 1895., Páj; 1 ♀, Szováta, CsE.

**Doryctes mutillator* (Thunberg, 1824) – 1 ♂, Dicsőszentmárton, CsE; 1 ♀, Mt. Fogaras, Nagypárpás, 1905., CsE; 1 ♂,

⁴⁰ PAPP Jenő – VAS Zoltán 2016.

⁴¹ PAPP Jenő – VAS Zoltán 2016.

⁴² PAPP Jenő 1991.

⁴³ Az *Ernopus fraxini*-ből mint gazdaállatból nevelték.

⁴⁴ SZÉPLIGETI Győző 1896, 171.

Hargita megye, Csíkszentmihály, Lucs, 1981. VII. 22–23., PL et RL; 2 ♀: Hargita megye, Homoródfürdő, 700 m, 1 ♀, 1893. VII. 22. SzZ, 1 ♀, 1943. VII. 8–28 ÉGy et LI; 3 ♀ + 1 ♂, Lotriora, CsE; 6 ♀, Szováta, CsE; 1 ♀, Vihorlát, MS. A Palearktikum egyik általánosan elterjedt, gyakori faja. Legújabbban a *D. mutilator* nevet szinonimizálták a *D. exarator*-ral, a szinonimizálás vitatható.

**Doryctes undullatus* (Ratzeburg, 1852) – 3 ♂, Szováta, 1899. VI. 28., CsE. A Palearktikumban elterjedt, inkább gyakori faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb moldovai, magyarországi és szlovákiai előfordulása bizonyított.

Ecpbylus silesiacus (Ratzeburg, 1848) – 1 ♀, Hadad, Z-K. Az egész Palearktikumban elterjedt, inkább közönséges faj.

**Hecabolus sulcatus* Curtis, 1834 – 1 ♀, Hadad, Z-K; 1 ♂, Nagyenyed, 1917., BL; 6 ♀ + 8 ♂, Szováta, 1899. VI. 28., CsE. A Palearktikumban elterjedt, inkább gyakori és csak helyenként közönséges faj.

**Heterospilus cephi* Rohwer, 1925 – 1 ♂, Ósebesely, 1913. VII. 3., BL. A Nearktikumból, New York államban (USA) gyűjtött példányok alapján írta le Rohwer a fajt. Hamarosan kiderült, hogy a Palearktikumban is általánosan elterjedt, gyakori, sőt közönséges faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Moldovában, Bulgáriában, Görögországban, Magyarországon és a volt Csehszlovákiában fordul elő.

**Heterospilus leptosoma* Fischer, 1960 – 2 ♀, Nagyenyed, 1917. VII. 20., BL. Palearktikus és orientális elterjedésű, inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Moldovában, Bulgáriában, Görögországban, Magyarországon és a volt Jugoszláviában fordul elő.

**Monolexis fuscicornis* Foerster, 1862 – 1 ♀, Déva, CsE. Foerster a fajt Németországból írta le, azóta szinte valamennyi kontinensre széthurcolták ill. belepítették. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Bulgáriában, Magyarországon és a volt Csehszlovákiában tudunk előfordulásáról.

Ontsira antica (Wollaston, 1858) – 1 ♀, Borossebes, 1916., HG. Holarktikus elterjedésű, gyakori faj.

Ontsira imperator (Haliday, 1836) – 1 ♀, Apatelek, 1912., KD; 1 ♀, Mehádia, Páj; 1 ♀, Retyezát, 1600 m, 1927. VII. 8., DL; 1 ♀, Simonka, 1887. VII. 2. Holarktikus elterjedésű, közönséges faj. A Mehádia lelőhelyet Szépliget⁴⁵ közölte először.

Ontsira longicaudis (Giraud, 1857) – 1 ♀, Borosjenő, US; 1 ♀, Hargita megye, Homoródkeményfalva, Homoród-völgy, 1995. VII. 7., RI; 1 ♂, Hargita megye, Madéfalva, fénycsadával gyűjtve, 1999. VIII. 20., MB; 2 ♀, Maros megye, Marosvásárhely, Cseres-erdő, erdőszegélyen fűhálózva, 2002. VIII. 24., LZ; 1 ♀ (*Doryctes* n. sp. det. Z-K.), Németbogsán. Európai elterjedésű, inkább szórványosan előforduló faj; eddig nyolc európai országból (Romániából is) jelentették előfordulását.

**Rhaconotus scaber* Kokujev, 1900 – 1 ♂, Ósebesely, 1913. VI. 26., BL. Palearktikus elterjedésű, szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb előfordul Moldovában, Bulgáriában, Ukrajnában, Szlovákiában és Magyarországon.

**Rhoptrocentrus piceus* Marshall, 1897 (= *Rh. syrmiensis* Szépligeti, 1906) – 2 ♀: Nagyenyed, 1 ♀, 1906. IX. 19., 1 ♀, 1912. VI., NI. Holarktikus elterjedésű, inkább gyakori faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Moldovában, Bulgáriában, Görögországban, Horvátországban és Magyarországon találták meg.

Spathius brevicaudis Ratzeburg, 1844 – 1 ♀ + 2 ♂, Tasnád, 1912. VII., BL. A Palearktikum egyik leggyakoribb *Spathius* faja.

**Spathius erythrocephalus* Wesmael, 1838 – 2 ♀ + 1 ♂, Borosjenő, 1927. VI. 13., DL; 1 ♀, Szászszék, SN; 1 ♀, Zilah, 1935., TR. Nyugat-palearktikus elterjedésű inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb megtalálták Ukrajnában, Magyarországon és a volt Csehszlovákiában.

Spathius exarator (Linnaeus, 1758) – 1 ♀, Betlen, Z-K; 1 ♀ + 1 ♂, Borosjenő, 1920. V., DL; 1 ♀ (det. Szépligeti), Déva, CsE; 1 ♀ + 1 ♂, Dicsőszentmárton, 1922. X. 4., CsE; 4 ♀, Káisd (Saschiz), SN; 1 ♀, Mitriszló, 1902. VIII. 20.; 4 ♀: Nagyenyed, 1 ♀, 1903. IV. 17., 1 ♀, 1903. IX. 30., 2 ♀, 1906. VII. 16., NI; 1 ♀ + 1 ♂, Oláhlapád, 1902. III. 31.; 1 ♂, Orsova; 1 ♂, Szilágycseh, Z-K; 1 ♂, Szováta, CsE; 1 ♂, Verestorony, CsE. Az eredetileg palearktikus fajt behurcolták ill. betelepítették szinte valamennyi fauna-birodalomba. Európában közönséges faj.

*Spathius hirtus Hedqvist, 1976 – 1 ♀, Udvarhely megye, Homoródfürdő, 700 m, 1943. VII. 8–28., ÉGy et LI. Hedqvist a fajt Spanyolországból írta le, majd megtalálták az európai Oroszországban (Krasznodar krai).

Spathius pedestris Wesmael, 1838 – 1 ♀ + 1 ♂, Ósebesely, 1913. VI. 16., BL; 1 ♀, Szováta, CsE. Európai areájú, gyakori faj.

**Spathius phymatodis* Fischer, 1966 – 1 ♀, Hargita megye, Homoródszetzpál, nyíres, 1997. V. 26., PA. Palearktikus elterjedésű faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Magyarországon, Ukrajnában és Litvániában találták meg.

**Spathius radzayanus* Ratzeburg, 1848 – 1 ♀, Hadad, Z-K; 1 ♀, Hátszeg; 1 ♀, Szászszék, SN. Az egész Palearktikumban nagyon gyakori faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb ismerjük Horvátországban, Ukrajnában, Magyarországon és a volt Csehszlovákiában.

Spathius rubidus (Rossi, 1794) – 3 ♂, Hadad, ex *Hylesinus fraxini* Panzer⁴⁶, Z-K; 1 ♀, Hargita megye, Kelemen-havasok, Maroshévíz, Vajda-pataka, 1100 m, 1998. VII. 11., RI; 2 ♂, Szováta, CsE. Holarktikus elterjedésű, közönséges faj.

ICHNEUTINAE

Összesen két fajt mutatunk ki Erdély faunájában, melyek egy-egy genuszba tartoznak: *Ichneutes* Nees, 1816 és *Proterops* Wesmael, 1835. Egy faj új Erdély ill. Románia faunájában. Mindkét faj levéldarázs-alkatúak (*Arge*, *Nematus*, *Pristiphora* fajok) parazitoidjai.

**Ichneutes reunitor* Nees, 1816 – 1 ♀, Hargita megye, Kelemen-havasok, Maroshévíz, Vajda-pataka, 1100 m, 1998. VII. 11., RI. Holarktikus elterjedésű, inkább szórványosan előforduló faj.

Proterops nigripennis Wesmael, 1835 – 1 ♀, Borosjenő, 1927. VI. 9., DL; 1 ♀, Marostorda megye, Gödemesterháza, 750 m, 1943. VIII. 1–15., ÉGy et LI; 1 ♀ (det. Szépligeti), Mehádia, Páj; 1 ♀, Radnai-havasok, Ünökő, Z-K. Palearktikus elterjedésű, Európában gyakori, helyenként közönséges faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Szlovákiában és Magyarországon tudunk előfordulásáról.

METEORINAE

Összesen 21 fajt sorolunk fel, melyek két genuszhoz tartoznak (zárójelben a fajsám): *Meteor* Haliday, 1835 (17) és *Zelee* Curtis, 1832 (4), közülük Erdély (ill. Románia) faunájára nézve 3 faj új. Túlnyomólag különböző lepkeshernyők, jóval kisebb mértékben faevő (xylophag) bogárlárvák parazitoidjai.⁴⁷

Meteor *abdominator* (Nees, 1811) – 1 ♂ (= *M. pulchricornis* Wesmael, det. Z-K); 1 ♂, Borosjenő, 1927. IV. 28., DL;

⁴⁵ SZÉPLIGETI Győző 1896, 297.

⁴⁶ A *Hylesinus fraxini*-ből mint gazdaállatból nevelték.

⁴⁷ HUDDLESTON, Tom 1980; STIGENBERG, Julia – RONQUIST, Fredrik 2011

1 ♂, Csicsókeresztúr, VII. 7.; 1 ♂, Désakna, T-K; 1 ♂, Dicsőszentmárton, CsE; 1 ♀ + 2 ♂: Fehér megye, Kudzsiri-havasok, Naja, 1 ♂ BL, Sugág, Sebes-patak, 1 ♀ + 1 ♂ RI; 1 ♂, Fogarasi-havasok, Felek, Poiana Neamțului, 1600 m, 1985. VIII. 6., RI; 1 ♀, Hargita megye, Árvátfalva, 1997. V. 26., RI; 1 ♂, Hargita megye, Balánbánya, Iharos-völgy, 1995. VII. 5., RI; 1 ♀, Hargita megye, Homoródfürdő, 1999. VIII. 17., ZL; 1 ♀, Hargita megye, Korond, 1996. V. 31., ZL; 3 ♀: Hargita megye, Madarasi Hargita, 1800 m, 1995. VII. 2., 1 ♀, 1995. VIII. 3., 2 ♀, PA; 1 ♂ (= *M. dubius* Ruthe det. Szépligeti), Herkulesfürdő; 1 ♀, Hunyad megye, Páring, Petrozsény, Jiet-patak, 800–1200 m, 2002. VI. 18., ZL; 1 ♂, Kosály, patak part, 1994. V. 28., LGy; 1 ♀ + 1 ♂, Kovászna megye, Réty, Rétyi nyíres, 1992. V. 28., PA; 1 ♂, Kudu, Z-K; 1 ♂, Nagyenyed, 1909. VI. 5., SzZ; 2 ♀, Oroszmező, VII., Z-K; 1 ♂, Ósebeshely, 1913. VIII. 18., BL; 1 ♂, Retyezát, near cabana Buta, 1500–1800 m, 2002. IX. 3–6., OA; 2 ♂: Rév, 1911. VIII. 19., 1 ♂, 1912. VI. 6., 1 ♂, BL; 1 ♀, Székelykeresztúr, 1943. VI., ML. A nyugati Palearktikum nagyon gyakori, helyenként közönséges *Meteorus* faja.

Meteorus abscissus Thomson, 1895 – 1 ♀, Kovászna megye, Ojtoztelep, 1992. VIII. 20., PA; 1 ♂, Magyarbágó, 1917. VII. 27., BL; 1 ♂, Odvas, 1992. IV. 30., PA; 1 ♀, Retyezát, cabana Pistrele, 1480 m, 2002. VI. 3–6., KI, PI, PA. A nyugati Palearktikum gyakori, sokféle közönséges *Meteorus* faja.

Meteorus affinis (Wesmael, 1835) – 1 ♂, Aranyosronk, Ronki szakadék, 1998. VII. 10., PJ; 1 ♀, Szeszarma, Z-K. A Palearktikum gyakori *Meteorus* faja.

Meteorus cespitator (Thunberg, 1824) – 2 ♀: Nagyenyed, 1 ♀, 1903 V 10 NI, 1 ♀, 1917. VI. 20. SzZ; 1 ♀, Szilágycseh, Z–K. A Palearktikumban általánosan elterjedt faj. Ausztrálikumba betelepítették a biológiai védekezés keretében.

Meteorus cinctellus (Spinola, 1808) – 1 ♂, Dicsőszentmárton, CsE; 2 ♀, Hargita megye, Görgényi-havasok, Parajd, Kis-Küküllő-völgy, 1995. VII. 1., RI; 1 ♀, Hargita megye, Kelemen-havasok, Maroshévíz, Vajda pataka, 1100 m, 1998. VII. 11., RI; 1 ♀, Hunyad megye, Erdélyi Érhegység, Szelistyora, 1993. VII. 20., PA; 1 ♀, Kovászna megye, Kovászna, 600 m, 1999. VIII. 15., ZL; 1 ♀, Kovászna megye, Réty, Rétyi nyíres, 1992. V. 28., PA; 1 ♂, Máramaros megye, Borsafüred, szálloda erkélye, 2002. VIII. 1–2., OA; 1 ♀, Radnai-havasok, Borsa, 800–1200 m, 1992. VII. 28., PJ; 1 ♂, Szeszarma, Z-K; 1 ♀, Szováta, CsE. A Palearktikum közönséges *Meteorus* faja.

Meteorus consimilis (Nees, 1834) – 1 ♂ (det. Huddleston 1978), Gizellafalva, 1918. VIII. 18., CsE; 1 ♂, Gyalui-havasok, Rakató, 1991. VI. 6., LGy; 1 ♂, Meszes-hegység, 1904. V., BL. A Palearktikumban gyakori, Európában inkább közönséges *Meteorus* faj.

Meteorus eadyi Huddleston, 1980 – 1 ♂, Csicsókeresztúr, VII. 7. Bár a közelmúltban írta le Huddleston, mégis a fajról hamar kiderült, hogy Európában gyakori, a keleti Palearktikumban (ázsiai Oroszország, Mongólia, Korea) is megtalálták.

*Meteorus filator (Haliday, 1835) – 1 ♀, Hargita megye, Gyilkos-tó, Kupás-patak, 1981. VII. 15., PL; 1 ♀, Kovászna megye, Ojtoztelep, 1992. VIII. 20., PA; 1 ♀, Nagyenyed, 1919. V., SzZ; 1 ♂, Radnai-havasok, 1908. VIII. 3., PVF; 1 ♀, Szilágycseh, Z-K; 1 ♀, Szováta, CsE; 1 ♂, Tasnád, 1912. VII., BL; A nyugati Palearktikumban gyakori *Meteorus* faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Bulgáriából, Szlovákiából és Magyarországról jelentették.

Meteorus icericus (Nees, 1811) – 1 ♀, Déva, CsE; 1 ♀, Fehér megye, Kudzsiri-havasok, Tarbarau, 1300–1600 m, 1993. VII. 18., ZL; 1 ♀, Hargita megye, Gyilkos-tó, Kupás-patak, 950 m, 1981. VII. 5., PL et RL; 1 ♀, Herkulesfürdő, 1981. IX. 21., RL;

1 ♀, Kecséd, Z-K; 1 ♀, Nagyenyed, 1911. VII. 18., SzZ. A Palearktikum nagyon gyakori, sokféle közönséges *Meteorus* faja.

**Meteorus micropterus* (Haliday, 1835) – 1 ♂, jud. Bihar, near cabana Glavoi, Ponor, 2005. VII. 27., OA; 1 ♀, Retyezát, near cabana Buta, 1500–1800 m, 2002. IX. 3–6., OA. Európában szórványosan előforduló *Meteorus* faj, eddig összesen 9 országból, Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Szlovákiából és Magyarországról mutatták ki.

Meteorus obfuscatus (Nees, 1811) (= *M. fodori* Papp, 1973) – 1 ♀, Borosjenő, 1927. VII. 29., DL; 1 ♂, Déva, SzGy. A Palearktikumban elterjedt, Európában gyakori *Meteorus* faj.

Meteorus pendulus (Müller, 1776) (= *M. gyrator* Thunberg, 1824) – 1 ♂, Borosjenő, 1927. V. 15., DL; 1 ♀, Hargita megye, Homoródfürdő, 1999. VIII. 17., ZL; 1 ♂, Hargitai havasok, Izvoare, 1100 m, 1983. VII. 28., SzD; 1 ♀, Kovászna megye, Előpatak, 1993. VIII. 24., PA; 1 ♂, Kovászna megye, Ojtoztelep, 1992. VIII. 20., PA; 1 ♀, Kovászna megye, Réty, Rétyi nyíres, 1992. V. 28., PA; 1 ♀ + 1 ♂, Szacsva, 1992. V. 30., ZL. Az egész Palearktikumban általánosan elterjedt és közönséges faj. Szinoním neveinek a száma 6, jelezve a faj változékonyságát. A legrégebben leírt európai *Meteorus* faj.

Meteorus pulchricornis (Wesmael, 1835) – 1 ♂, Retyezát, DL. A Palearktikum közönséges *Meteorus* faja.

Meteorus rubens (Nees, 1811) – 1 ♀, Bihar-hegység, Székelyjő, 600 m, 1985. VIII. 5., RI; 12 ♀, Borosjenő, DL; 1 ♀ + 1 ♂, Hargitai-havasok, Izvoare, 1100 m, 1983. VII. 28., SzD; 2 ♀ + 1 ♂, Hargita megye, Madéfalva, fénycsapdával gyűjtve, 1999. IX. 7., MB; 1 ♀, Kovászna megye, Persányi-hegység, Hatod-hágó, 710 m, 2003. IX. 8., OA; 1 ♀, Kovászna megye, Persányi-hegység, Vargyas, Hideg-Aszó-völgy, 2004. VII. 5–8., PA; 1 ♂, Kovászna megye, Réty, Rétyi nyíres, 1992. V. 28., PA; 2 ♀, Máramaros megye, Borsafüred, szálloda erkélye, 2002. VIII. 1–2., OA; 1 ♀, Mehádia Mts, near blue sign, 600–800 m, 2003. VII. 16., OA; 1 ♀ + 1 ♂, Radnai-havasok, Borsafüred, 1500–1800 m, 2002. VII. 29–31., OA. A Palearktikumnak talán a legközelebbi *Meteorus* faja. Stigenberg & Ronquist⁴⁸ hét szinoním nevét sorolja fel, ami változékonyságát is jelzi.

Meteorus rubens var. *leviventris* (Wesmael, 1835) – 10 ♀, Borosjenő, 1927. V–VII., DL; 2 ♀, Hadad, Z-K; 1 ♀, Hargita megye, Homoródmás, Kishomoród-völgy, 1997. V. 22., ZL; 7 ♀: Nagyenyed, 1904. VIII. 17., 1 ♀, 1905. VII. 8., 1 ♀, 1907. VII. 23., 1 ♀, 1907. IX. 3., 1 ♀, 1911. VII. 26., 1 ♀, 1911. VIII. 24., 1 ♀, SzZ, 1910. V. 9., 1 ♀, NI; 2 ♀, Retyezát, DL; 1 ♀, Szilágycseh, Z-K.

Meteorus salicorniae (Schmiedeknecht, 1897 – 2 ♀: Borosjenő, 1924. VIII. 2., 1 ♀, 1924. VIII. 27., 1 ♀, DL; 4 ♀ + 2 ♂, Szászkezd, SN; 4 ♀ + 3 ♂, Torda, 1911. IX., NI. Európai elterjedésű, inkább szórványosan előforduló faj.

Meteorus versicolor (Wesmael, 1835) – 1 ♂ (det. Zilahi-Kiss), Radnai-havasok, Ünökő, Z-K. Holarktikus-orientális elterjedésű, közönséges faj.

Meteorus vexator (Haliday, 1835) – 1 ♀, Mehádia, Csernavölgy, hotel Dumbrava mellett, fénycsapdával gyűjtve, 2003. VII. 15–18., PA. Európai elterjedésű, többnyire szórványosan előforduló faj. Erdélyben legújabbán mutatták ki.⁴⁹

Zele albiditarsus Curtis, 1832 – 2 ♀, Borosjenő, 1927. VI. 8., DL; 1 ♀ + 2 ♂, Hadad, Z-K; 2 ♀, Hargita megye, Gyilkos-tó, Kupás-patak, 1981. VII. 1. és VII. 4., PL; 1 ♀, Hátszeg, 1917. VI. 16.; 1 ♂, Máramaros megye, Borsafüred, szálloda erkélye, 2002. VIII. 1–2., OA; 4 ♀, Retyezát, 1200 m, 1927. IX. 25., DL. Az Ó- és Újvilágban egyaránt elterjedt, sokféle behurcolták. Európában közönséges faj, éjjel fényre néha tömegesen repül.

⁴⁸ STIGENBERG, Julia – RONQUIST, Fredrik 2011.

⁴⁹ PAPP Jenő – VAS Zoltán 2016.

**Zelee annulicornis* (Thomson, 1895) – 1 ♀, Borosjenő, DL. Thomson a fajt Svédországból írta le; azóta további négy országból mutták ki: Ausztria, Norvégia, Lengyelország, európai és ázsiai Oroszország (Primorski krai, Szakhalin).

Zelee chlorophthalmus (Spinola, 1808) – 9 ♀ + 12 ♂: Borosjenő, 1921. VI. 1., 1 ♀, 1924. VIII. 29., 1 ♀, 1927. IV. 20., 6 ♂, DL, 6 ♀ + 6 ♂, SzZ, 1 ♀, ÚJ; 2 ♂, Désakna, Z-K; 1 ♀ + 1 ♂, Hadad, Z-K; 1 ♀, Hargita megye, Gyilkos-tó, Kupás-patak, 1981. VII. 4., PL; 4 ♀: Nagyenyed, 1902. VIII. 17., 1 ♀, 1915. IV., 1 ♀, 1916. VIII. 22., 1 ♀, 1918. IX., 1 ♀, SzZ; 2 ♂, Németbogsán, NI. Palearktikus-orientális-afrotropusi elterjedésű, Európában közönséges faj. Éjjel fényre tömegesen repül.

Zelee deceptor (Wesmael, 1835) – 1 ♀ (= *Z. testaceator* Curtis det. Szépliget), Ferencfalva, FR et PáJ; 1 ♂, Hadad, Z-K; 1 ♀, Hargita megye, Bükkuszád, Szent-Anna-Mohos, 1981. VII. 20., PL; 1 ♀, Herkulesfürdő, SA; 1 ♀ + 1 ♂, Kovászna megye, Vargyas, Vargyok-patak, 1992. V. 29., PA; 2 ♀ (= *Z. deceptor* det. Szépliget), Radnaborberek, CsE; 2 ♀, Radnai-havasok, Borsai-hegység, Borsafüred, 1356 m, 2004. IX. 3., MD és OK; 1 ♂, Retyezát, DL. Az egész földkerekségen elterjedt, sokfelé behurcolt, gyakori faj.

NEONEURINAE

Összesen egy, a *Neoneurus* Haliday, 1838 genuszba tartozó fajt közlünk Erdélyből. Bár kevés megfigyelésen alapszik, valószínűsíthető, hogy hangya (*Formicidae*) fajok parazitoidja.

**Neoneurus chypeatus* (Foerster, 1862) (= *N. viennensis* Giraud, 1871) – 1 ♂, Hargita megye, Csíkdélce, 1996. V. 23., RI. Bár palearktikus elterjedésű, mégis szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Szerbiában, Ukrajnában, Magyarországon és a volt Csehszlovákiában tudunk lelőhelyéről.

OPIINAE

Összesen 104 Opiinae fajt mutatunk ki Erdélyből, ebből 57 faj új Erdély (ill. Románia) faunájára nézve. A fajok hat genuszba tartoznak (zárójelben a genuszhoz tartozó fajok száma): *Ademon* Haliday, 1833 (1), *Biosteres* Förster, 1862 (12), *Diachasma* Förster, 1862 (2), *Eurytenes* Förster, 1862 (4), *Opius* Wesmael, 1835 (85) és *Pokomania* Fischer, 1959 (1). A hat genusz közül az *Opius* kiugróan a legnagyobb fajsámú. Újabbban számos *Opius*-alnetmet generikus taxonnak minősítenek, emiatt az *Opius*-hoz sorolt fajok száma tetemesen csökkent. Az *Opiinae* fajok többsége aknázólégy-lárvák (*Agromyzidae*) továbbá több, kevésbé jelentős légy-család lárvák parazitoidjai.⁵⁰

Ademon decrescens (Nees, 1811) – 1 ♀, Radnai-havasok, 2200 m, 1906. VII. 28., PáJ. Magyarországon a rizs kártevőjének, a *Hydrellia* fajok parazitoidja. A Palearktikum és az Oriëntálikum vizes élőhelyein általánosan elterjedt faj.

**Biosteres (Chilotrichia) blandus* (Haliday, 1837) – 1 ♀, Hargita megye, Árvátfalva, 1997. V. 26., RI. Európában gyakori, helyenként közönséges faj.

Biosteres (Chilotrichia) borealis (Zetterstedt, 1838) (= *B. brevipalpis* Thomson, 1895) – 1 ♂, Radnai-havasok, Ünökő, Z-K; 1 ♂, Rév, 1911. VIII., BL. Európában elterjedt, elég gyakori faj.

Biosteres (Biosteres) carbonarius (Nees, 1834) – 1 ♀, Hargita megye, Kelemen-havasok, Bélbor, Kis-Beszterce patak, 1977.

VII. 11., RI; 1 ♀, Hargita megye, Görgényi-havasok, Parajd, Kis-Küküllő patak, 1995. VII. 1., PA; 1 ♂, Gyalui-havasok, Rakat, 1991. VI. 7., LGy; 2 ♀ + 2 ♂, Máramaros megye, Radnai-havasok, Bors, 1600 m, 1992. VII. 30., PJ (1 ♂) és RI (2 ♀, 1 ♂); 2 ♀ + 1 ♂, Vilcea megye, Páring, Vidra-tó, 1200 m, 1993. VII. 17., PA. Holarktikus elterjedésű, gyakori, sokfelé közönséges faj.

Biosteres (Biosteres) carbonarius var. *impressus* (Wesmael, 1835) – 1 ♂ (det. Fischer 1993), Radnai-havasok, Bors, 1600 m, 1992. VII. 30., PJ; 1 ♂, Vilcea megye, Páring, Vidra-tó, 1200 m, 1993. VII. 17., PA. A *B. impressus*-t csak közelműtben azonosították a *B. carbonarius* hímjével. Európában egyik legközönségesebb *Biosteres* faj.

**Biosteres (Chilotrichia) caudatulus* (Thomson, 1895) – 1 ♂, Radnai-havasok, Bors, 1600, 1992. VII. 31., PJ. Európában elterjedt, inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Magyarországról ismerjük.

Biosteres (Chilotrichia) haemorrhoeus (Haliday, 1837) – 2 ♀, Kovászna megye, Bodzaforduló, Gyilkos-tető, 1992. VIII. 25., PA; 1 ♂, Nagyenyed, 1903. V. 30., NI; 1 ♀, Nagyilva, Z-K; 1 ♂, Oroszmező, VII. 18., Z-K; 1 ♂, Remec, 1907. VII. 15., BL. Holarktikus elterjedésű faj. Európában egyik közönséges *Biosteres* faj.

Biosteres (Biosteres) lentulus Papp, 1979 – 1 ♀ (holotype, in Budapest: no. 2813), Trebusa⁵¹ – Leírása óta csak Romániából ismerjük, várhatóan máshol is elő fog kerülni.

**Biosteres (Biosteres) longicauda* (Thomson, 1895) – 1 ♀, Bihar-hegység, Havasrogoz, Vigyázó, 1800 m, 1985. VIII. 4., RI. Palearktikus elterjedésű, inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyhez legközelebb Magyarországról jelentették.⁵²

**Biosteres (Chilotrichia) punctiscuta* (Thomson, 1895) – 1 ♀, Krassó-Szörény megye, Domogled, 1995. IV. 30., PA. Dániából írták le, majd előkerült további hét európai országban: Franciaország, Ausztria, Németország, volt Csehszlovákia, Magyarország, Finnország és Moldova. A keleti Palearktikumban az ázsiai Oroszország kamcsatkai és koreai lelőhelyét közölték.

**Biosteres (Biosteres) remigii* Fischer, 1971 – 1 ♀, Bihar-hegység, Havasrogoz, Vigyázó, 1800 m, 1985. VIII. 4., RI. Európai lelőhelyei: Magyarországon és Örményországban, a Palearktikumban ismert lelőhelyei az ázsiai Oroszországban, Törökországban és Koreában vannak.

**Biosteres (Chilotrichia) rusticus* (Haliday, 1837) – 1 ♀, Hargita megye, Szenéte, Maros-part, 2003. VII. 9., LZ; 1 ♀, Radnai-havasok, Ünökő, Z-K.

Biosteres (Biosteres) spinaciae (Thomson, 1895) – 1 ♀ (det. Fischer 1993), Radnai-havasok, Bors, 1600 m, 1992. VII. 31., PJ. Európában elterjedt és gyakori faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Magyarországról közölték.⁵³

Európában a cukorrépalégy (*Pegomyia betae*) parazitoidja. *Biosteres (Chilotrichia) xanthippe* (Fischer, 1959) – 1 ♂, Borosjenő, DL; 1 ♀, Radákszinye, 1991. V. 30., LGy; 1 ♀, Radnai-havasok, Bors, 1600 m, 1992. VII. 31., PJ; 1 ♂, Radnai-havasok, Ünökő, Z-K. Erdélyi (romániai) lelőhelyeit újabbban közölték.⁵⁴ Európában hét országban, Erdélyhez legközelebb Magyarországon és Bulgáriában tudunk előfordulásáról.

Diachasma caffer (Wesmael, 1835) – 1 ♂, Déva, SzGy. Erdélyből (Romániából) újabbban közölték lelőhelyét,⁵⁵ különben szórványos előfordulású európai faj.

⁵⁰ PAPP Jenő 1981.

⁵¹ Terebes (Trebusa, Ukrajna) a trianoni békeszerződésig Máramaros megye Tiszavölgyi járásához tartozott.

⁵² YU, Dicky S. K. – ACHTERBERG, Cornelis van – HORST-

MANN, Klaus 2012.

⁵³ YU, Dicky S. K. – ACHTERBERG, Cornelis van – HORSTMANN, Klaus 2012.

⁵⁴ PAPP Jenő 1979, 93.

Diachasma graeffei (Fischer, 1959) – 1 ♀, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., KI és PA. A Nyugat-Palearktikum három országában tudunk előfordulásáról: Olaszország, Magyarország és Törökország.

Eurytenes (Stigmatopoea) campanariae (Fischer, 1959) – 1 ♂, Ispánmező, Z-K. Palearktikus elterjedésű, Európában gyakori faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Törökországból és Magyarországról ismerjük.

Eurytenes (Stigmatopoea) cinctiventris (Fischer, 1959) – 1 ♂, Krassó megye, FJ és Páj. A fajt Magyarországról írták le, azóta előkerült Ausztriából, Németországból és az ázsiai Oroszországból. Ritka faj.

Eurytenes (Jucundopius) longiradialis (Fischer, 1957) – 1 ♀ (paratype: in Museum Budapest, no. 2424), Betlen, 1911. VIII. 7., BL; 1 ♀, jud. Prahova, Muntele Roșu, over Cheia, 1300 m, 2006. VII. 26., OA; 1 ♀ (det. Fischer), Rév, 1912. VI. 1., BL. Európai elterjedésű faj, éspedig öt országban tudunk lelőhelyeiről: Németország, Magyarország, Olaszország, Lengyelország és Litvánia.

Eurytenes (Stigmatopoea) macrocerus (Thomson, 1895) – 2 ♀ (det. Fischer 1990), Alp. Kudsir, Prizlop, 1913. VII. 29., BL; 1 ♂ (det. Fischer 1990), Radnaborberek, VII. 3., CsE; 1 ♂, Bihar-hegység, Havasrogoz, Vigyázó, 1800 m, 1985. VIII. 4., RI; 1 ♀ (det. Fischer), Retyezát, 1150 m, 1898. VII. 2., SzZ. Európai elterjedésű, elég gyakori faj, sok országból közölték előfordulását.

**Opius (Apodesmia) aethiops* Haliday, 1837 – 1 ♀, Hargita megye, Homoródfürdő, nyíres, 1997. V. 26. PA. A nyugati Palearktikumban elterjedt faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Bulgáriából és Magyarországról jelentették.

**Opius (Opius) agromyzicola* Fischer, 1967 – 1 ♀, Hargita megye, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., ZL; 2 ♀, Hargita megye, Homoródmás, Vargyas-völgy, 1997. V. 22., ZL. Angliából írták le, azóta előkerült több európai országban: Németország, Ausztria, Magyarország, Svédország, Finnország, Törökország és a keleti Palearktikumban Kína három tartományában.

**Opius (Nosopoea) aureliae* Fischer, 1957 – 1 ♂, Vilcea megye, Páring-havasok, Vidra-tó, 1200 m, 1993. VII. 17., PA. Ausztriából írták le, azóta számos palearktikus országból kimutatták, Erdélyhez (Romániához) legközelebb Bulgáriából, Magyarországról és Szlovákiából.

**Opius (Agnopius) basirufus* Fischer, 1958 – 1 ♀, Alp. Kudsir, Prizlop, 1913. VII. 29., BL; 1 ♀, jud. Bihor, near Canton Glavoi, Ponor, 2005. VII. 27., OA; 1 ♀, Udvarhely megye, Homoródfürdő, 700 m, 1943. VII. 8–28., ÉGy et LI; 1 ♀, Hunyad megye, Erdélyi Érchegeység, Szelistyora, 1993. VII. 20., ZL. Európában általánosan elterjedt faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Bulgáriában, Horvátországban, Szerbiában és Magyarországon találták meg.

**Opius (Cryptonastes) bicolor* Szépligeti, 1898 – 1 ♂, Hargita megye, Ivó, Ivó-patak, 1997. V. 24., ZL; 1 ♀, Kolozs megye, Kolozsvár, Szénafüvek, 2000. V. 10., LZ; 1 ♂, Kovászna megye, Persányi-hegység, Vargyas, Alsómál, 2004. VII. 5–8., PA. Szépligeti Magyarországról írta le a fajt, előkerült Ausztriából, Németországból és Spanyolországból. Inkább szórványosan előforduló faj.

**Opius (Hypocynodus) bouceki* Fischer, 1958 – 1 ♀, Hargita megye, Abásfalva, 1996. V. 24., RI; 1 ♀, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., KI et PA. Fischer a volt Csehszlovákiából írta le a fajt, azóta két országban, Magyarországon és Törökországban találták meg.

**Opius (Misophthora) bulgaricus* Fischer, 1959 – 1 ♀, jud. Bihor, over the Peștera, Meziad, 460 m, 2005. VII. 26., OA. Fischer Bulgáriából írta le a fajt, azóta előkerült Olaszországban,

Svájcban, Ausztriában és Magyarországon. Inkább szórványosan előforduló faj.

**Opius (Xynobius) caelatus* Haliday, 1837 – 1 ♀, Krassó-Szörény megye, Szörényi Érchegeység, Szemenik, 1400 m, 1994. V. 27., ZL. Nyugat-palearktikus faj. A következő országokban tudunk inkább szórványos előfordulásáról: Írország, Anglia, Dánia, Németország, Svájc, Lengyelország, Magyarország, Litvánia, Törökország, Szíria és Izrael.

Opius (Tolbia) caesus (Haliday, 1837) – 1 ♀, Magosmart, Z-K; 1 ♀ (det. Fischer), Remec, 1907. VII. 15., BL. Holarktikus elterjedésű, gyakori és helyenként közönséges faj. Az Orientális Régióban is megtalálták.

**Opius (Opius) caricivora* Fischer, 1964 – 1 ♀, Kovászna megye, Előpatak, 1993. VIII. 24., PA; 1 ♂, Réty, Rétyi nyíres, 1997. V. 28., PA. Holarktikus és orientális elterjedésű, gyakori faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Görögországból és Magyarországról ismerjük.

Opius (Kainopaeopus) celsiformis Fischer, 1959 – 1 ♂ (= O. pallidipes Marshall, det. Z-K.), Kiskaján, Z-K; 1 ♂, Mts Retezat, near cabana Buta, 1500–1800 m, 2002. IX. 3–6., OA. Fischer Horvátországból írta le a fajt; azóta előkerült további két országban: Görögország és Románia.

**Opius (Nosopoea) celsus* Haliday, 1837 – 1 ♂, Kovászna megye, Előpatak, 1993. VIII. 24., PA. Európa számos országában tudunk előfordulásáról, Erdélyhez (Romániához) legközelebb Bulgáriában, Magyarországon és Lengyelországban, a kelet-palearktikus Kínából is jelentették.

**Opius (Nosopoea) cingulatus* Wesmael, 1835 – 1 ♂, Dés, Királyárka, 1991. V. 29., LGy; 1 ♀ + 1 ♂, Fehér megye, Gyalui-havasok, Aranyosronk, 1998. VII. 10., RI; 1 ♀, Hargita megye, Homoródkeményfalva, Homoród-völgy, 1995. VII. 7., RI; 1 ♂, Kovászna megye, Réty, Rétyi nyíres, 1992. V. 28., PA; 1 ♀, Szeben megye, Fenyőfalva, 1993. VI. 2., RI. Szinte valamennyi európai országból kimutatták, de Romániából még nem. Európában gyakori, helyenként közönséges faj.

**Opius (Opius) circinus* Papp, 1979 – 1 ♀, Hargita megye, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., RI. A fajt Magyarországról írtam le, azóta előkerült Finnországban és Koreában. Lehet, hogy areája diszjunkt?

**Opius (Nosopoea) circulator* (Nees, 1834) – 1 ♀, Kovászna megye, Előpatak, 1993. VIII. 24., PA; 1 ♀, Nagyenyed, 1913. VII. 9., SzZ; 4 ♀, Udvarhely megye, Homoródfürdő, 1943. VII. 8–28., ÉGy et LI. Egész Európában elterjedt és gyakori faj.

**Opius (Odontopoea) connivens* Thomson, 1895 – 1 ♀, Dés, Bakó kereszt, 1991. V. 29, LGy. Thomson Svédországból írta le a fajt. A következő nyugat-palearktikus országokból közölték előfordulását: Dánia, Hollandia, Finnország, Észtország, volt Csehszlovákia, Magyarország, Törökország és Kazahsztán. Inkább szórványosan előforduló faj.

Opius (Utetes) coracinus Thomson, 1895 – 1 ♀ (det. Fischer), Ósebeshely, 1913. VII. 3., BL; 1 ♂ (det. Fischer), Szováta, CsE. A Svédországból leírt faj közel valamennyi európai országban előkerült, Erdélyhez (Romániához) legközelebb Bulgáriában, Magyarországon és Lengyelországban. Legújabban mutatták ki Erdélyből (illetve Romániából).⁵⁶

**Opius (Kainopaeopus) crassicus* Thomson, 1895 – 1 ♀, Alp. Kudsir, 1913. VII. 29., BL; 1 ♀, Radnai-havasok, Ünökő, Z-K. Thomson a fajt Svédországból írta le. Azóta további nyolc európai országban mutatták ki, Erdélyhez (Romániához) legközelebb Bulgáriából és Magyarországról.

Opius (Hypocynodus) crassipes Wesmael, 1835 – 1 ♀, Hargita megye, Homoródfürdő, 1996. V. 24., PA; 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., PA et KI; 1 ♀

⁵⁵ Uo.

⁵⁶ PAPP Jenő 2016.

(det. Fischer), Ósebeshely, 1913. VII. 3., BL. Szinte valamilyen európai országban előfordul, inkább gyakori, helyenként közönséges faj.

**Opius (Cryptonastes) curvatus* Fischer, 1957 – 1 ♂, Hargita megye, Ivó, Ivó-patak, 1997. V. 24., ZL; 1 ♀, Kolozsvár, Szénafüvek, 2000. V. 10., LZ. Nyugat-palearktikus elterjedésű, inkább szórványosan előforduló faj, legkeletibb ismert lelőhelye Örményország. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Szlovákiában és Magyarországon fordul elő.

Opius (Phaedrotoma) depeculator (Förster, 1862) – 1 ♂, Betlen, Z-K; 1 ♀, jud. Bihor, over the Peștera, Meziad, 460 m, 2005. VII.26., OA; 1 ♀, Mt. Cerna, 12 km N of Băile Herculane, 300–400 m, 2003. VII. 15., OA; 1 ♀ + 1 ♂, Kovászna megye, Bálványosfürdő, Büdös-hegy, 2006. VI. 29., RI; 1 ♂, Maros megye, Marosvásárhely, Csereerdő, legelő, 2001. IX. 15., LZ; 1 ♂, Nyírmező, SzZ; 1 ♂, Radnai-havasok, Bors, 800–1200 m, 1992. VII. 23., PJ; 1 ♂, Szeben megye, Poplaka, 500 m, 1999. VIII. 12., ZL. A nyugati Palearktikumban közönséges faj. Az erdélyi Szilágyságban is számos helyen gyűjtötték.⁵⁷

Opius (Phaedrotoma) diversiformis Fischer, 1960 – 1 ♀ (= *Chaenus conjungens*, det. Z-K.), Betlen, Z-K; 1 ♀, Hargita megye, Gyergyói-havasok, Pongrác-tető, Lóduj, 1995. VII.4–5., PA; 1 ♂, Kovászna megye, Réty, Rétyi nyíres, 1992. V. 2., PA; 1 ♂, Kovászna megye, Vargyas, Vargyas-völgy, 500 m, 2004. VII. 5–8., KI, OA, RI és PA; 1 ♀, Mt. Mehadia, near the blue sign, 500–640 m, 2003. VII. 16., OA. Az Ausztriából leírt fajt számos európai országban találták meg, Erdélyhez (Romániához) legközelebb Macedóniában, Görögországban és Magyarországon. Legújabb mutatták ki Erdélyből (illetve Romániából).⁵⁸

**Opius (Gastrosema) docilis* Haliday, 1837 – 1 ♀, jud. Bihor, over the Peștera, Meziad, 460 m, 2005, VII, 26, OA; 2 ♀, Mt. Cerna, 12 km N of Băile Herculane, 300–400 m, OA. Európában közönséges faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb a volt Csehszlovákiában, Szlovákiában és Magyarországon mutatták ki.

Opius (Phaedrotoma) exiguus Wesmael, 1835 (?⁵⁹= *O. diversus* Szépligeti, 1898) – 1 ♂ (det. Fischer), Betlen, Z-K; 1 ♂, jud. Bihor, over the Peștera, Meziad, 460 m, 2005. VII. 26., OA; 1 ♀, Mt. Cerna, 12 km N of Băile Herculane, 300–400 m, 2003. VII. 15., OA; 1 ♀, Hargita megye, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., RI; 1 ♀, Ispánmező, Z-K; 1 ♂, Remec, 1907. VI. I 15., BL; 1 ♂ (= *O. diversus*, det. Fischer), Rév, 1911. VIII. 19., BL; 1 ♀, Szilágycseh, Z-K. Egyik legnagyobb areájú *Opius* faj: felöleli a Palearktikumot, Etiópikumot és Orientálikumot. Európában közönséges faj.

Opius (Opius) exilis Haliday, 1837 (= *O. cisromensis* Papp, 1982; = *O. piceus* Thomson, 1895) – 1 ♀, jud. Cluj, Buru, 1998. VI. I 9., OA; 1 ♀ + 1 ♂, Hargita megye, Árvátfalva, 1997. V. 26., RI; 1 ♀ + 1 ♂, Hargita megye, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., RI; 2 ♂, Hargita megye, Madarasi Hargita, 1800 m, 1995. VII., PA; 1 ♀, Kovászna megye, Bálványosfürdő, Büdös-hegy, 2006. VI. 29., RI; 1 ♀, Kovászna megye, Persányi-hegység, Vargyas, szurdok eleje, 2002. X. 10., OA; 1 ♀, Maros megye, Marosvásárhely, Csereerdő, legelő, 2001. V. 15., LZ. Legújabb az *O. exilis* nevet junior szinonímába helyezték az *O. pallipes*-szel, a szinonimizálás megerősítésre vár. Különböző európai elterjedésű, gyakori faj.

**Opius (Ilicopius) exiloides* Fischer, 1990 – 1 ♂, Hargita megye, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., RI; 1 ♂, Hargita megye, Kecskisfalud, 1997. V. 23., RI. A Magyarországról leírt faj mindeztől még nem került elő.

**Opius (Nosopaeopus) eximius* Fischer, 1957 – 1 ♀ + 2 ♂, Radnai-havasok, Bors, 1800 m, 1992. VII. 29–30., PJ. A Magyarországról leírt faj eddig Ausztriában és a volt Csehszlovákiában került elő. Ritka faj.

**Opius (Cryptonastes) ficedus* Papp, 1979 – 1 ♀, Hargita megye, Gyergyói-havasok, Pongrác-tető, Lóduj, 1995. VII. 4–5., PA. A fajt Szlovákiából írtam le, előkerült Lengyelországban.

Opius (Nosopaeopus) flavigaster Fischer, 1957 – 1 ♂ (holotype in Budapest Múzeum, no. 10768), Mt. Meszes, 1904. V., BL. A Magyarországról leírt fajt megtalálták további három országban: Bulgária, Románia, Finnország.

**Opius (Allophlebus) flavigaster* Szépligeti, 1898 – 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., KI et PA. Szépligeti Magyarországról írta le a fajt, mindeztől csak Svájc-ból jelentették előfordulását.

Opius (Opiothorax) funebris Wesmael, 1835 – 1 ♀, Hargita megye, Görgényi-havasok, Szencsed, 1997. VII. 9., PA et RI; 1 ♂, Hargita megye, Oklánd, 1997. V. 26., ZL; 1 ♀, Hargita megye, Zeteváralja, Szencsed-patak, 1995. VII. 3., PA; 1 ♀, Kovászna megye, Bodzaforduló, Gyilkos-tető, 1992. VIII. 25., PA; 1 ♂, Udvarhely megye, Homoródfürdő, 700 m, 1943. VII. 8–28., ÉGy et LI. Európai elterjedésű, gyakori faj. Legújabb az *O. pygmaeator* szinonímja lett, a szinonimizálás megerősítésre vár.

**Opius (Allophlebus) fuscipennis* Wesmael, 1835 – 1 ♂, Hargita megye, Árvátfalva, 1997. V. 26., RI; 1 ♀, Hargita megye, Gyergyói-havasok, Pongrác-tető, Lóduj, 1995. VII. 4–5., PA; 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., KI et PA; 1 ♂, Hargita megye, Homoródszentpál, nyíres, 1997. V. 26., PA; 1 ♂, Hargita megye, Zeteváralja, Szencsed-patak, 1996. V. 22., RI; 1 ♀, Kovászna megye, Persányi-hegység, Vargyas, Hideg-Aszó-völgy, 2004. VII. 5–8., PA; 1 ♀, Szeben megye, Fenyőfalva, 1993. VI. 2., RI. Európában gyakori faj; Erdélyhez (illetve Romániához) legközelebb Moldovából, Görögországból és Magyarországról jelentették.

Opius (Allotypus) geniculatus Thomson, 1895 – 1 ♀, Hargita-fürdő, 1991. VIII. 8., LGy; 1 ♀, Radnai-havasok, Borsafüred, 900–1000 m, 2002. VIII. 2., OA; 3 ♀ Radnai-havasok, Ünökö, Z-K. A Palearktikumban elterjedt, Európában gyakori faj.

Opius (Cryptonastes) gracilis Fischer, 1957 – 1 ♀, Mt. Meszes, 1904. V., BL. Az egész Holarktikumban elterjedt, gyakori, sokfelé közönséges faj.

Opius (Cryptonastes) gracilis var. *minor* (Fischer, 1957) – 1 ♂, Udvarhely megye, Fenyéd, 600 m, 1943. VII. 27., ÉGy. et LI.

Opius (Ilicopius) ilicis Nixon, 1939 – 1 ♀, Mt. Mehadia, near the blue sign, 500–640 m, 2003. VII. 16., OA. Legújabb szinonimizálták az *O. ilicis* junior nevet az *O. pulchriceps* Szépligeti senior névvel. A szinonimizálást fenntartással fogadjuk.

**Opius (Misophthora) instabilis* Wesmael, 1835 (= *Opius fallax* Szépligeti, 1896) – 1 ♀, Arges megye, Fogarasi-havasok, Arges-völgy, 1400 m, 1993. VII. 15., ZL; 1 ♀ + 1 ♂, Hargita megye, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., RI; 6 ♀ + 2 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., KI et PA; 1 ♂, Hargita megye, Ivó, Ivó-patak völgye, 1997. V. 24., ZL; 1 ♂, Hargita megye, Oklánd, 1997. V. 26., ZL. Európai elterjedésű és itt gyakori faj, a keleti Palearktikumban is tudunk előfordulásáról.

Opius (Allotypus) irregularis Wesmael, 1835 – 1 ♂, jud. Prahova, Muntele Roșu, over Cheia, 1300 m, 2006. VII. 26., OA; 1 ♂, Szeszarma, Z-K. Holarktikus elterjedésű, Európában gyakori faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Magyarországon és a volt Csehszlovákiában fordul elő. Legújabb került elő Erdélyben a Meszes-hegységi Perjén.⁶⁰

⁵⁷ PAPP Jenő 2016.

⁵⁸ Uo.

⁵⁹ A Szépligeti-féle *O. diversus* név szinonimizálása a Wesmael-féle *O. exiguus* névvel fenntartással fogadható.

Opius (Opiothorax) levis Wesmael, 1835 – 2 ♀ + 1 ♂, Bihar-hegység, Havasrogoz, Vigyázó, 1800 m, 1985. VIII. 4., RI; 1 ♂, jud. Bihor, over the Peștera, Meziad, 460 m, 2005. VII. 26., OA; 1 ♂, jud. Bihor, Uvala Bălileasa, Mt. Padiș, 1150 m, 2005. VII. 25., OA; 1 ♂, Brassó megye, Persányi-hegység, Bogáti erdő, 2005. V. 27., RI; 1 ♂, Dés, Bakó kereszt, 1991. V. 29., LGy; 1 ♂, Fehér megye, Gyalui-havasok, Aranyosronk, 1998. VII. 10., RI; 1 ♂, Hargita megye, Ivó, Ivó-patak, 1997. V. 24., ZL; 1 ♂, Hargita megye, Kis-Homoród-völgy, Lövete, 1997. V. 22., RI; 1 ♂, Hargita megye, Parajd, Kis-Küküllő völgy, 1995. VII. 1., RI; 1 ♂, Hunyad megye, Erdélyi Érchegeység, Szelistyora, 1993. VII. 20., PA; 1 ♂, Kovászna megye, Bálványosfürdő. Büdös-hegy, 2006. VI. 29., RI; 1 ♂, Mt. Mehadia, near blue sign, 500–640 m, 2003. VII. 16., OA; 1 ♂, jud. Prahova, Muntele Roșu, over Cheia, 1300 m, 2006. VII. 26., OA; 2 ♂, Radnai-havasok, Borsa, 800–1200 m, 1992. VII. 28., PJ; 1 ♂, Udvarhely megye, Homoródfürdő, 700 m, 1943. VII. 8–28., ÉGy et LI. A Palearktikum egyik közönséges *Opius* faja, az Etiópikumban is megtalálták.

**Opius (Opiothorax) longicornis* Thomson, 1895 (= *O. caudifer* Fischer, 1958) – 1 ♀ (*O. caudifer*, det Fischer), Alp. Kudsir, Prizlop, Riu Gliva, 1913. VII. 14., BL; 2 ♀ + 1 ♂, Gyalui-havasok, Havasnagyfalva, 1995. VII. 8., RI; 1 ♂, Hargita megye, Árvátfalva, 1997. V. 26., RI; 1 ♂, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., RI; 1 ♀, Hargita megye, Homoródmás, Vargyas-völgy, 1997. V. 22., ZL; 3 ♂, Hargita megye, Homoródfürdő, 1996. V. 24., KI et PA; 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., PA; 2 ♀ + 1 ♂, Hargita megye, Kecsedkisfalud, 1997. V. 23., RI; 3 ♀ + 4 ♂, Hargita megye, Kis-Homoród-völgy, Lövete, 1997. V. 22., RI; 1 ♀, Hargita megye, Madarasi Hargita, Ivó, láprét, 1997. V. 24., RI; 1 ♂, Hargita megye, Persányi-hegység, Okland, 1997. V. 26., RI; 1 ♂, Hargita megye, Zeteváralja, Szencsed-patak, 1995. VII. 3., PA; 1 ♀, Hunyad megye, Erdélyi Érchegeység, Szelistyora, 1993. VII. 20., PA; 1 ♀, Udvarhely megye, Homoródfürdő, 700 m, 1943. VII. 8–28., ÉGy et LI. A nyugati Palearktikum gyakori *Opius* faja. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Görögországban, Macedóniában, Horvátországban és Magyarországon mutatták ki.

**Opius (Opiothorax) loniceriae* Fischer, 1958 – 1 ♀, Kovászna megye, Persányi-hegység, Vargyas, Hideg-Aszó-völgy, 2004. VII. 5–8., PA. Európában gyakori faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Moldovában és Magyarországon tudunk előfordulásáról.

Opius (Nosopaeopus) lucidus Szépliget, 1896 – 1 ♂, Hunyad megye, Erdélyi Érchegeység, Szelistyora, 1993. VII. 20. PA. Szépliget a fajt Magyarországról írta le, azóta előkerült a következő európai országokban: Anglia, Franciaország, Németország, Svájc, Olaszország, Csehszlovákia, Lengyelország és Észtország. Előfordulásai inkább szórványosak.

**Opius (Opius) lugens* Haliday, 1837 – 1 ♂, Mt. Mehadia, 13 km N of Băile Herculane, 400 m, 2003. VII. 18., OA; 1 ♂, Tasnád, 1913. VII. 1., BL. Palearktikus elterjedésű, Európában közönséges faj.

**Opius (Rhogadopsis) lukasi* Fischer, 1984 – 1 ♂, Kovászna megye, Vargyas, Vargyas-patak, 1992. V. 29., PA. Fischer a fajt Szlovákiából írta le, az erdélyi lelőhely a második ismert előfordulása.

Opius (Opiothorax) magnicauda Fischer, 1958 – 1 ♀, Dés, Gyártelep-erdő, 1991. V. 30., LGy; 1 ♀, Rév, 1912. VI. 2., BL. Európai elterjedésű, szórványosan előforduló faj.

**Opius (Opiothorax) minusculae* Fischer, 1967 – 1 ♂, jud. Bihor, over Peștera, Meziad, 460 m, 2005. VII. 26., OA; 1 ♂, Radnai-havasok, Borsafüred, 900–1000 m, 2002. VIII. 2., OA.

Fischer angliai példány alapján írta le a fajt. Azóta előkerült Finnországban, Spanyolországban, Magyarországon és Törökországban.

Opius (Opiothorax) mirabilis Fischer, 1958 – 1 ♀ (paratípus in Budapest Múzeum, no. 5270) + 1 ♂ (det. Fischer), Rév, 1911. VIII. 19., BL; 1 ♂ (allotípus in Budapest Múzeum, no. 5269), Borosbenedék, 1917. VII. 28., BL; 1 ♀, Kiskaján, Z-K. A nyugati Palearktikumban gyakori faj, a keleti Palearktikumban Kína egyik tartományában találták meg.

**Opius (Misophthora) mischa* Fischer, 1968 – 1 ♂, Dés, Királyárka, 1991. V. 29., LGy. Fischer a Kaszab által gyűjtött mongóliai példányok alapján írta le a fajt, majd előkerült Magyarországon.

**Opius (Agnopius) monticola* Szépliget, 1898 – 1 ♀, Hunyad megye, Erdélyi Érchegeység, Szelistyora, 1993. VII. 20., PA. Szépliget Magyarországról írta le a fajt, amit aztán megtaláltak Ausztriában, Németországban, Svájcban, Olaszországban és Görögországban.

Opius (Opiothorax) nigricoloratus Fischer, 1958 – 1 ♂, Radnai-havasok, Borsa, 1600 m, 1992. VII. 30., PJ. A Dániából leírt faj számos európai országban került elő, Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Görögországban és Magyarországon.

Opius (Apodesmia) nitidulator (Nees, 1834) – 1 ♀, Hadad, Z-K; 1 ♀, Ispánmező, Z-K; 1 ♀, Nagyenyed, 1906. IX. 14., NI. Holarktikus elterjedésű gyakori faj.

Opius (Xynobius) notabilis Fischer, 1958 – 1 ♂ (holotípus in Budapest Múzeum, no. 10751), Déva, 1899. VI. 3., SzGy. A fajt az erdélyi Déváról írta le Fischer hím példány alapján. Eddig további három európai országban mutatták ki: Finnország, Litvánia és Magyarország.

**Opius (Agnopius) nowakowskii* Fischer, 1959 – 1 ♀, Radnai-havasok, Ünökő, Z-K. Fischer a fajt Lengyelországból írta le, majd előkerült Magyarországon és Törökországban.

**Opius (Apodesmia) ocellatus* Wesmael, 1835 – 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, Homoród-völgy, 1995. V. 8., RI; 1 ♀ (det. Fischer 1990), Radnai-havasok, Ünökő, Z-K. Európában gyakori faj, kimutatták a keleti Palearktikumban (ázsiai Oroszország: Primorye Krai) is.

Opius (Nosopaeopus) ochrogaster Wesmael, 1835 – 1 ♂, jud. Bihor, canton Glavoi, Ponor, 1100 m, 2005. VII. 27., OA; 1 ♀, Mt. Meszes, 1904. V., BL. Európában közönséges faj.

**Opius (Opiothorax) opacus* Fischer, 1968 – 1 ♂, Hargita megye, Zeteváralja, Szencsed-patak, 1995. VII. 3., PA. A Palearktikumban szétszórtan és szórványosan fordul elő, összesen hét országból költötték néhány lelőhelyét: Mongólia (innen írta le Fischer), Törökország, Moldova, Finnország, Magyarország, Görögország és Spanyolország (Kanári-szigetek).

Opius (Opius) orbicular (Nees, 1811) (= *O. breviceps* Thomson, 1895) – 1 ♀, Máramaros, Felsőrona, 1992. VII. 27., PJ. A Nees-féle *O. orbicular* rendszertani helyzete legújabbban tisztázódott: a zavart az okozta, hogy Nees 1834-ban is leírt egy új fajt *O. orbicular* néven. Különböző európai elterjedésű, gyakori, helyenként közönséges faj.

Opius (Opiognathus) pactus Haliday, 1837 – 1 ♀ (det. Fischer), Betlen, Z-K; 1 ♀ (det. Fischer), Déva, SzGy. Az Irországból leírt faj előkerült számos európai országban: Anglia, Franciaország, Dánia, Németország, Svájc, Ausztria, Magyarország, Lengyelország, Észtország és Finnország.

Opius (Opius) pallipes Wesmael, 1835 – 1 ♀ + 2 ♂, Betlen, Z-K; 1 ♂, jud. Bihor, canton Glavoi, Ponor, 1100 m, 2005. VII. 27., OA; 1 ♀, jud. Bihor, under Sava, Scărita, 1150 m, 2003. VII. 25., OA; 1 ♂, Fehér megye, Kudsiri-havasok, Sugág, Sebes-patak, 1993. VII. 20., RI; 1 ♂, Fogarasi-havasok, Felek, Poiana

Neamțului, 1600 m, 1985. VIII. 5., RI; 2 ♀, Hargita megye, Csíksomlyó, 1995. VII. 3., RI; 3 ♂, Ispánmező, Z-K; 1 ♀, Kovászna megye, Bálványosfürdő, Büdös-hegy, 2006. VI. 29., RI; 2 ♂, Kovászna megye, Persányi-hegység, Vargyas, Alsómál, 2004. VII. 5–8., PA et RI; 1 ♀, Kovászna megye, Rétyi nyír, kaszáló, 2004. V. 22., LZ; 1 ♀, Maros megye, Marosvásárhely, Csererdő, legelő, 2001. IX. 15., LZ; 1 ♂, Mehádia-hegység, Domoled, Herkulesfürdő, 1995. IV. 30., PA. Európa-szerte elterjedt, közönséges *Opius* faj.

**Opius (Rhogadopsis) parvungula* Thomson, 1895 – 1 ♀, Kovászna megye, Előpatak, 1993. VIII. 24., PA. Európában gyakori faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Szerbiában, Montenegróban, Bulgáriában és Magyarországon tudunk előfordulásáról.

Opius (Pendopius) pendulus Haliday, 1837 – 1 ♂, Hargita megye, Árvátfalva, 1997. V. 26., ZL; 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., KI et PA; 1 ♂, Hargita megye, Homoródszentpál, nyíres, 1997. V. 26., PA; 2 ♂, Hargita megye, Kecskisfalud, 1997. V. 23., RI; 1 ♀, Nemere-hegység, Somkőnyak, 1994. VI. 24., RI. Európában közönséges *Opius* faj.

**Opius (Nosopoea) pircchitticola* Fischer, 1974 – 1 ♂, jud. Brassó, Mt. Ciucas, 1600–1850 m, 2006. VII. 28., OA; 1 ♀ + 1 ♂, Radnai-havasok, Borsá, 1600 m, 1992. VII. 30., PJ. Az Ausztriából leírt faj előkerült Németországban, Svájcban, Lichtensteinben, Olaszországban, Magyarországon és Finnországban.

**Opius (Hypocynodus) ponticus* Fischer, 1958 – 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, 1996. V. 24., PA. A Törökországból leírt faj pontusi areájának tűnik, a következő országokból ismerjük: Kazahsztán, Kirgizisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán, és megtalálták exklávé-szerűen Ausztriában.

**Opius (Opiognathus) propodealis* Fischer, 1958 – 1 ♀, Hargita megye, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., RI; 1 ♀, Hargita megye, Kecskisfalud, 1997. V. 23., RI. Európában gyakori előfordulású faj, a keleti Palearktikumban több egymástól távoli helyen került elő.

**Opius (Misophthora) pulicariae* Fischer, 1969 – 1 ♀, Mts. Retezat, near Cabana Buta, 1500–1800 m, 2002. IX. 3–6., OA. Európában inkább szórványosan előforduló faj. A nyugati Palearktikumban általánosan elterjedt, a keleti Palearktikumban több helyen találták meg.

Opius (Opius) pygmaeator (Nees, 1812) – 1 ♀, Dés, Királyárka, 1991. VI. 3., LGy; 1 ♀ (det. Fischer 1990), Udvarhely megye, Homoródfürdő, 1943. VII. 8–28., ÉGy et LI. Európában közönséges faj.

**Opius (Opius) quasipulvis* Fischer, 1989 – 1 ♀, Szeben megye, Nagyszeben, Museum complex, 1996. V. 25., ZL. Fischer a fajt Magyarországról írta le. Azóta csak Törökországból mutatták ki.

**Opius (Cryptonastes) radialis* Fischer, 1957 – 1 ♂, Hargita megye, Csíksomlyó, 1995. VII. 3., RI. Fischer a fajt Ausztriából írta le. Azóta előkerült a következő európai országokban: Spanyolország, Németország, volt Csehszlovákia, Magyarország, Észtország és Finnország.

Opius (Thoracosema) repentinus Papp, 1980 – 1 ♀, Maros megye, Marosvásárhely, Csere-erdő, legelő, 2001. IX. 15., LZ. A fajt Koreából írtam le, előkerült Horvátországban és Magyarországon. Legújabbban mutatták ki a Szilágyságból ill. Romániából.⁶¹ Lehetséges, hogy diszjunkt areájú a faj?

Opius (Agnopius) rex Fischer, 1958 – 1 ♀ (holotípus in Budapesti Múzeum, no. 10773), Alp. Kúdsir, Riu Gliva, 1913. VII. 14., BL; 1 ♀, Bihar-hegység, Havasrogoz, Vigyázó, 1800 m, 1985. VIII. 4., RI; 1 ♂, Hargita megye, Gyergyói-havasok, Pongrác-tető, Lóduj, 1995. VII. 4–5., PA; 1 ♂, Hargita me-

gye, Homoródfürdő, Homoród-völgy, 1995. VII. 7., RI; 1 ♀, Radnai-havasok, Ünökő, Z-K; 1 ♀, Vilcea megye, Páring-havasok, Vidra-tó, 1200 m, 1993. VII. 17., PA. Fischer a fajt erdélyi példány alapján írta le, azóta sok európai országban megtalálták.

**Opius (Utetes) rotundiventris* Thomson, 1895 – 1 ♀, Betlen, 1911., BL; 2 ♀, jud. Bihor, near canton Glavoi, Ponor, 2005. VII. 27., OA; 1 ♀, Szeben megye, Fogarasföld, Felek, Oltásósebes, 2003. VI. 5., ZL; 2 ♂, Szilágycseh, Z-K. Palearktikus elterjedésű, gyakori faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb bulgáriai, magyarországi és törökországi lelőhelyeiről tudunk.

**Opius (Gastrosema) rudiformis* Fischer, 1958 – 2 ♀, Mt. Cerna, 12 km N of B. aile Herculan, 2003. VII. 15., OA. Európában sok országban került elő; Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Magyarországon, Lengyelországon és Olaszországon.

**Opius (Apodesmia) ruficeps* Wesm., 1835 – 2 ♀, Nagyenyed, 1903. VII. 20., NI. Európában általánosan elterjedt, gyakori faj. Az ázsiai Oroszországban több lelőhelyét közölték.

Opius (Apodesmia) rufipes Wesm., 1835 – 1 ♀, Fehér megye, Kudsiri-havasok, Sugág, Sebes-patak, 1993. VII. 20., RI; 1 ♂, Ispánmező, Z-K; 1 ♀, Krassó-Szörény megye, Mehádiai-hegység, Herkulesfürdő, Cserna-völgy, 800 m, 2002. VI. 16., ZL. Európában gyakori, helyenként közönséges faj.

**Opius (Allotypus) saevulus* Fischer, 1958 – 1 ♀, Szeben megye, Fenyőfalva, 1993. VI. 2., RI. Palearktikus elterjedésű, szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Magyarországról ismerjük.

**Opius (Allotypus) saevus* Haliday, 1837 – 1 ♀ + 2 ♂, Szeben megye, Fenyőfalva, 1993. VI. 2., RI. Palearktikus elterjedésű, szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Bulgáriában, Magyarországon és Olaszországban tudunk lelőhelyeiről.

**Opius (Nosopoea) sigmodus* Papp, 1981 – 1 ♀, Hunyad megye, Erdélyi Érc-hegység, Szelistyora, 1993. VII. 20., ZL. A fajt Magyarországról írtam le, azóta előkerült Finnországban és Németországban.

**Opius (Opiothorax) spretus* Haliday, 1837 – 1 ♂, Bihar-hegység, Székelyjő, 600 m, 1985. VIII. 5., RI; 1 ♂, Csicsókeresztúr, VII. 7., Z-K; 1 ♀, Kovászna megye, Ojtoztelep, 1992. VIII. 20., PA. Európában gyakori, sőt sokfelé közönséges faj. A keleti Palearktikumban kimutatták az ázsiai Oroszországból (Primorye Krai) és Koreából.

Opius (Allophlebus) staryi Fischer, 1958 – 3 ♂, jud. Bihor, canton Glavoi, Ponor, 1100 m, 2005. VII. 27., OA; 1 ♂, jud. Bihor, Mt. Padiș, over the Saua Vărășoia, 1350 m, 2005. VII. 30., OA; 1 ♀, jud. Bihor, Uvala Băileasa, Mt. Padiș, 1150 m, 2005. VII. 25., OA; 1 ♀, Hargita megye, Ivó, Ivó-patak, 1997. V. 24., ZL; 1 ♂, Hargita megye, Parajd, Kis-Küküllő-völgy, 1995. VII. 1., RI; 1 ♂, Hunyad megye, Erdélyi Érc-hegység, Szelistyora, 1993. VII. 20., PA; 1 ♀, Kovászna megye, Bálványosfürdő, Büdös-hegy, 2006. VI. 29., RI; 1 ♀, Kovászna megye, Előpatak, 1993. VIII. 24., PA; 1 ♂, Kovászna megye, Réty, Rétyi nyíres, 1992. V. 28., PA; 1 ♂, Kovászna megye, Vargyas, Vargyas-völgy, 500 m, 2004. VII. 5–8., OA, PA et RI; 1 ♀, jud. Prahova, Muntelea Roșu, over Cheia, over yellow sign, 1400 m, 2006. VI. 29., OA; 2 ♂, Mții. Retezat, near cabana Buta, 1500 m, 2002. IX. 3–6., OA; 1 ♂, Szeben megye, Resinár, 400 m, 1999. VIII. 11., ZL. Európában közönséges, a keleti Palearktikumban gyakori faj. Erdély egyik közönséges *Opius* faja.

**Opius (Misophthora) subsimilis* Fischer, 1963 – 1 ♀, Nagyenyed, 1915. IX. 26., NI. Fischer Ausztriából írta le a fajt. Előkerült Magyarországon (a Hortobágy Nemzeti Parkban). Az erdélyi Nagyenyed a faj ismert 3. lelőhelye.

⁶¹ PAPP Jenő 2016.

Opilus (Agnopius) tirolensis Fischer, 1958 – 1 ♂, Kiskaján, Z-K. Fischer a fajt Ausztriából írta le, majd megtalálták számos európai országban.

**Opilus (Utetes) trisulcus* Thomson, 1895 – 1 ♀, Hargita megye, Hargitagyöngye, 1994. VI. 25., KI et PA; 9 ♀, Radnai-havasok, 1400 m, 1906. VII. 26., PVF; 1 ♂, Runk, szurdok, 1998. VII. 10., OA. Thomson a fajt Svédországból írta le. Újabban mutatták ki számos európai országban, Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Magyarországon és Olaszországon.

**Opilus (Utetes) truncatus* Wesmäl, 1835 – 2 ♂, Arges megye, Fogarasi-havasok, Arges-patak, 1993. VII. 16., RI; 1 ♀, Gyalui-havasok, Havasnagyfalva, 1995. VII. 8., RI; 1 ♀ + 1 ♂, Hargita megye, Csíksomlyó, 1995. VII. 5., PA; 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, Homoród-völgy, 1995. VII. 7., RI; 2 ♀, Hunyad megye, Erdélyi Érc-hegység, Szelistyora, 1993. VII. 20., PA; 1 ♀, Kovászna megye, Ojtoztelep, 1992. VIII. 26., PA; 3 ♂, Marostorda, Gödemesterháza, 750 m, 1943. VIII. 1–15. ÉGy et LI; 1 ♂, jud. Prahova, Muntele Roşu, over Cheia, 1400 m, 2006. VII. 29., OA; 1 ♀, Radnai-havasok, Borsá, 1800 m, 1992. VII. 29., PJ; 1 ♀, Tihuca, 1897., SzGy. Thomson a fajt Svédországból írta le. Előkerült számos európai országban, Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Magyarországon, Szlovákiában és európai Oroszországon.

**Opilus (Phaedrotoma) variegatus* Szépligeti, 1896 – 1 ♀, Kecsed, VII. 27., Z-K; 1 ♂, Kovászna megye, Réty, Rétyi nyíres, 1992. V. 28., PA; 1 ♀, Oroszmező, VII. 15, Z-K. Szépligeti a fajt Magyarországról írta le, azóta egyik nagyon gyakori *Opilus* fajnak bizonyult Európa-szerte. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Horvátországból, Magyarországról és Lengyelországból mutatták ki.

Opilus (Utetes) zelotes Marshall, 1891 (= *O. insertus* Fischer, 1971) – 1 ♂, Oroszmező, VII. 18., Z-K. Marshall a fajt Angliából írta le. Azóta kiderült, hogy palearktikus elterjedésű és inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (ill. Romániához) legközelebb Szlovákiából és Magyarországról tudunk lelőhelyeiről. Újabban ismerték fel, hogy az *O. insertus* az *O. zelotes* junior szinonímja.

**Pokomandya curticornis* Fischer, 1959 – 1 ♀, Rév, 1911. VIII. 19., BL. Fischer a fajt Törökországból írta le, azóta a következő országokból jelentették előfordulását: Szlovákia, Magyarország, Görögország, Kazahsztán, Izrael és Irán.

ROGADINAE

Összesen 36 Rogadinae faj előfordulását közöljük Erdélyből. Közülük 7 új Erdély ill. Románia faunájára nézve. A 36 faj négy genust képvisel (zárójelben a genuszhoz tartozó fajok száma): *Aleiodes* Wesmäl, 1838 (33), *Heterogamus* Wesmäl, 1838 (1), *Petalodes* Wesmäl, 1838 (1) és *Rogas* Nees 1818 (1).⁶²

Aleiodes (Aleiodes) bicolor (Spinola, 1808) – 1 ♀ + 11 ♂, Borosjenő, DL; 1 ♀, Kolozsvár, Szénefüvek, 1944. VI. 25., ML; 2 ♀: Nagyenyed, 1 ♀, 1910. IV. 17. és 1 ♀, 1917. IX. 13., MI; 1 ♂, Nagyvárád, MS; 4 ♀, Retyezát, DL; 1 ♀, Székelykeresztúr, 1943. VI., ML.

Aleiodes (Aleiodes) bicolor var. *coxalis* (Spinola, 1808) – 1 ♂, Borosjenő, DL; 1 ♂, Hargita megye, Balánbánya, Iharos-völgy, 1995. VII. 5., RI; 1 ♀, Hargita megye, Zeteváralja, Szencsed-völgy, 1995. VII. 3., PA; 1 ♂, Herkulesfürdő; 1 ♀, Temes megye, Erdőhát, 1994. V. 27., ZL. Az egész Palearktikum egyik legközönségesebb *Aleiodes* faja. Van szerző aki a Spinola-féle *coxalis*-t érvényes faj nevének tekinti.

Aleiodes (Neorhogas) carbonarius Giraud, 1857 – 1 ♂, Hargita megye, Homoródkeményfalva, Homoród-völgy, 1995. V. 8., RI; 1 ♂, Hargita megye, Oklád, 1997. V. 26., ZL. Európai elterjedésű, szórványosan előforduló faj. Dicsőszentmárton (SzGy) lelőhelyét már közöltem.⁶³ Erdélyhez legközelebb magyarországi és csehországi lelőhelyeiről tudunk.

Aleiodes (Aleiodes) circumscriptus (Nees, 1834) – 1 ♀, Aranyorok, Ronki szakadék, 1998. VII. 10., PJ; 1 ♀, Betlen., Z-K; 5 ♀ + 12 ♂, Borosjenő, DL; 2 ♀, Déva, SzGy; 1 ♀, Hargita megye, Balánbánya, Iharos-völgy, 1995. VII. 5., PA; 1 ♀ + 1 ♂, Herkulesfürdő; 1 ♀, Hargita megye, Homoródmás, Kis-Homoród-völgy, 1997. V. 22., RI; 1 ♂, Kaisd, SN; 1 ♂, Kovászna megye, Ojtoztelep, 1992. VIII. 20., PA; 1 ♂, Kudu, Z-K; 1 ♀, Máramarosziget, mocsár, 369 m, 47°55'N / 23°56'E, 2004. IX. 2., MD et OK; 1 ♂, Nagyenyed, 1906. VI. 6., NI; 1 ♀, Oláhlapád, 1902. III. 24.; 1 ♀, Radnai-havasok, Borsafüred, 1356 m, 47°35'N / 24°48'E, 2004. IX. 3., MD et OK; 1 ♀, Szilágycseh, Z-K. Palearktikus elterjedésű, egyik legközönségesebb *Aleiodes* faj.

Aleiodes (Aleiodes) crassipes (Thomson, 1891) – 1 ♂, Mehádi-ai hegység, near the Blue Sign, 600–800 m, 2003. VII. 16., OA; 1 ♂, Radnai-havasok, 1906. VIII. 9., PVF. Európában inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyből közölt lelőhelye, gyűjtési idő nélkül, a Radnai-havasok⁶⁴, területünkhöz legközelebb Magyarországról és Görögországból ismerjük.

Aleiodes (Chelonorhogas) cruentus (Nees, 1834) – 1 ♂, Bihar-hegység, Rév, 1856., FJ; 1 ♂, Bihar-hegység, Vigyázó, Havasrogoz, 1800 m, 1985. VIII. 4., RI; 1 ♀ + 2 ♂, Borosjenő, DL; 1 ♀, Kőrösbökény, 1993. V. 30., ZL; 1 ♀, Torockószentgyörgy, Vár, 1994. VII. 1., PL et KA; 1 ♀, Tusnád, 1895. VII. 17., BL. A Palearktikum egyik leggyakoribb *Aleiodes* faja. Gyűjtési idő nélkül a Rév és Tusnád lelőhelyét már közöltem.⁶⁵

Aleiodes (Chelonorhogas) dimidiatus (Spinola, 1808) – 1 ♂, Apanagyfalva, Z-K; 2 ♀, Borosjenő, DL; 1 ♂, Brassó, DB; 1 ♀, Dicsőszentmárton, CsE; 1 ♀, Ferencfalva, FJ et Páj; 1 ♀, Hadad, Z-K; 1 ♀, Hargita megye, Görgényi-havasok, Zsirka-völgy, 1980. VII. 25., RI; 1 ♀, Kaisd, Z-K; 1 ♀, Kaisd, SN; 2 ♂, Kecsed, VII. 3., Z-K; 1 ♀, Kolozsvár, DJ; 1 ♂, Miriszló, 1906. VII. 15., Z-K; 2 ♀ + 2 ♂: Nagyenyed, 1 ♂, 1902. IX. 7., 1 ♀, 1906. V. 27., 1 ♂, 1906. VI. 7., 1 ♀, 1906. VII. 5., NI; 1 ♀, Nagyvárád, MS; 1 ♂, Radnót, CsE; 1 ♀, Székelykeresztúr, 1943. VI., ML; 1 ♂, Szilágycseh, Z-K. A Palearktikum felsivatagi-sztyep-erdős-sztyep övezetének egyik gyakori *Aleiodes* faja.

Aleiodes (Neorhogas) dissector (Nees, 1834) (= *Rogas similis* Szépligeti, 1903) – 1 ♂, Borosjenő, 1927. V. 4., DL; 1 ♀, Paulis, 1938. VI. 21. Palearktikus elterjedésű, közönséges faj. Hadad és Szászkezd lelőhelyét már közöltem.⁶⁶

Aleiodes (Neorhogas) ductor (Thunberg, 1822) (= *Rogas similis* Szépligeti, 1903) – 3 ♀ + 1 ♂, Borosjenő, DL; 1 ♂, Déva, SzGy; 1 ♀, Dicsőszentmárton, CsE; 1 ♀, Erdőalja, CsE; 1 ♂, Hadad, Z-K; 1 ♀, Hátszeg, 1895.; 1 ♂, Kovászna megye, Vargyasi szoros, 1992. VII. 23., PL; 1 ♀, Miriszló, 1906. VII. 24., Z-K; 1 ♀, Nagyvárád, Püspökfürdő, 1875., MS; 1 ♂, Orsova; 1 ♀, Resicabánya, ME; 3 ♀, Retyezát-hegység, DL. A Palearktikum sztyep-erdős-sztyep övezetének gyakori faja.

**Aleiodes (Chelonorhogas) eurinus* (Telenga, 1941) – 1 ♂, Erdély (valószínűsíthetően még a 19. század végén gyűjtötték a hím példányt). A Palearktikum sztyep-erdős-sztyep övezetének gyakori faja. Erdélyi és magyarországi lelőhelyei (Budapest: Zugliger, Kőszeg, Pilismarót) a faj elterjedésének nyugati határát jelzik.

⁶² PAPP Jenő 1991.

⁶³ PAPP Jenő 1985, 144.

⁶⁴ PAPP Jenő 1985, 144.

⁶⁵ Uo.

⁶⁶ Uo. 145.

**Aleiodes (Neorhogas) fortipes* (Reinhard, 1863) – 1 ♀ + 1 ♂, Hargita megye, Árvátfalva, 1997. V. 26., PA et RI. Európai, ritka ill. szórványos előfordulású faj. A következő európai országokból közölték lelőhelyeit: Franciaország, volt Csehszlovákia, Magyarország, Horvátország, Bulgária, volt Jugoszlávia és Finnország.

**Aleiodes (Aleiodes) gastritor* (Thunberg, 1822) – 1 ♀, Hargita megye, Árvátfalva, 1997. V. 26., RI; 2 ♀, Borosjenő, DL; 1 ♀ Déva, SzGy; 1 ♀, Fehér megye, Torockószentgyörgy, 1998. VII. 11., OA; 1 ♀, Hargita megye, Gyilkos-tó, Kis Cohárd, 1999. VIII. 8., PL; 3 ♀ + 3 ♂, Herkulesfürdő, 1981. IX. 22., RL; 1 ♀, Kovászna megye, Ojtoztelep, 1992. VIII. 20., PA. A Palearktikumban elterjedt, gyakori faj. Erdélyben várhatóan még sok helyről fog előkerülni.

Aleiodes (Chelonorhogas) grandis Giraud, 1857 – 1 ♂, Betlen, Z-K; 1 ♀, Boksánbánya, 1911. VIII., ME; 1 ♀, Borosjenő, 1927. V. 11., DL; 1 ♂, Herkulesfürdő; 1 ♂ + 1 ♂, Kaisd, Z-K; 1 ♂, Nagyenyed, 1904. IV. 20., NI; 1 ♀, Nagyvárad, 1872., MS. Európában általánosan elterjedt, mégis inkább szórványosan előforduló faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb moldovai és magyarországi lelőhelyeiről tudunk. Néhány erdélyi lelőhelyet, gyűjtési idő nélkül, már közöltem.⁶⁷ Legújabban szinonimizálták a Giraud-féle 1857. évi *A. grandis* nevet a Ratzeburg-féle 1852. évi *Bracon aterrimus* névvel.⁶⁸ A névazonosítás (szinonimizálás) megerősítésre vár.

**Aleiodes (Neorhogas) grassator* (Thunberg, 1822) – 1 ♂ (= Rogas dimidiatus var. det. Szépligeti), Herkulesfürdő. Európában a következő országokból ismerjük: Svédország (locus typicus), Finnország, Lengyelország, Magyarország és Ukrajna. Szórványosan előforduló faj.

Aleiodes (Aleiodes) hellenicus Papp, 1985 – 1 ♂, Herkulesfürdő, 1981. IX. 22., RL. A fajt Görögországból írtam le, azóta megtalálták Svájcban, legújabbban pedig az erdélyi Szilágyságban.⁶⁹ Feltételezhetően mediterrán–szubmediterrán areájú faj.

**Aleiodes (Aleiodes) hyphanthrae* (Gahan, 1922) – 1 ♂, Fehér megye, Aranyosronk, Ronki szoros, 1998. VII. 10., PA. A Nearktikum (Észak-Amerika) faja, a 20. század derekán telepítették be Szerbiába a behurcolt amerikai fehér medvelepke hernyó (*Hyphanthra cunea* Drury) kártételének megfékezésére. Úgy tűnik, hogy az amerikai gyilkosfűrkész terjedőben van kontinensünkön.

**Aleiodes (Chelonorhogas) krulikowskii* (Kokujev, 1898) – 1 ♀ (det. C. van Achterberg 2001), Radnai-havasok, 1400 m, 1906. VII. 21., PVF. A keleti Palearktikumban gyakori, Európában szórványosan előforduló, úgynevezett állatföldrajzi szinező elem faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb az európai Oroszországból jelentették több lelőhelyét.

Aleiodes (Chelonorhogas) miniatus (Herrich-Schaeffer, 1838) – 1 ♀, Krassó-Szörény megye, Herkulesfürdő, Cserna-völgy, 1994. V. 23., ZL; 1 ♂, Zichy barlang környéke, 1944. VII., ML. A nyugati Palearktikum sztyep–erdős-sztyep övezetében gyakori, máshol szórványos előfordulású faj. Dicsőszentmárton és Erdőalja két lelőhelyet már közöltem.⁷⁰ Erdélyhez (Romániához) legközelebb Magyarországról, Szlovákiából, Lengyelországból és az európai Oroszországból közölték.

**Aleiodes (Aleiodes) modestus* (Reinhard, 1863) – 1 ♀, Hargitai-havasok, Izvoare, 1100 m, 1983. VII. 28., SzD; 1 ♂, Vilcea megye, Páring, Vidra-tó, 1200 m, 1993. VII. 17., PA. Európában a tölgyes erdők (*Quercetalia*) faja, araszolóhernyó (*Geometridae*: *Eupithecia* fajok) gazdaállatainak ökológiai igénye miatt.

Erdélyhez (Romániához) legközelebb Bulgáriában, Magyarországon és az európai Oroszországból találták meg.

Aleiodes (Neorhogas) morio (Reinhard, 1863) – 1 ♀, Mehádia, 1878. VII. 10., Páj. Európában honos faj; Erdélyhez (Romániához) legközelebb magyarországi, szlovéniai és volt jugoszláviai előfordulásáról tudunk.

Aleiodes (Aleiodes) nigriceps Wesmael, 1838 – 1 ♀ (det. C. van Achterberg 2016), Borosjenő, 1930. IV–V., DL. Európában hét országból (Belgium: locus typicus, Franciaország, Spanyolország, Svájc, Németország, Magyarország és európai Oroszország) tudunk inkább szórványos előfordulásáról. A faj taxonómiai helyzete bizonytalan, hol szinonimizálják az *A. circumscriptus* névvel, hol érvényes fajnak vélik.

Aleiodes (Aleiodes) nigricornis Wesmael, 1838 – 1 ♀, Borosjenő, 1927. VIII. 10., DL; 1 ♀, Máramaros megye, Felsőróna, 1992. VII. 27., PJ. Az egész Palearktikumban elterjedt, gyakori ill. közönséges faj.

Aleiodes (Aleiodes) nobilis Haliday, 1834 (= Rogas medianus Thomson, 1892) – 1 ♂, Borosjenő, DL. A 20–21. század fordulóján vált ismertté, hogy az egy évszázadig érvényes *Rogas medianus* név junior szinoníma az *A. nobilis* senior névvel szemben.⁷¹ Európában számos országból kimutatták; Erdélyhez (Romániához) legközelebb Moldovából és Bulgáriából. Kecsed (leg. Z-K.) és Vulkán (leg. CsE) két lelőhelyet már közöltem.⁷²

Aleiodes (Aleiodes) nocturnus (Telenga, 1941) – 1 ♂, Hargitai-havasok, Izvoare, 1100 m, 1983. VII. 28., SzD. A Palearktikum félsivatagi–sztyep övezetének a lakója. Nyugati areájának szélébe belesik Erdélyen kívül magyarországi és szlovákiai lelőhelyei. Vulkán erdélyi lelőhelyet (leg. CsE) már közöltem.⁷³

Aleiodes (Aleiodes) pallidator (Thunberg, 1822) – 1 ♂, Balánbánya, Nagybagmás, 1000 m, 1981. VII. 26., PL et RL; 3 ♂, Borosjenő, 1927. V. 30. és VI. 9., DL; 1 ♂, Hargita megye, Csík-szentkirály, Lúcs, 1981. VII. 22–23., PL et RL; 1 ♂, Herkulesfürdő, 1981. IX. 22., RL. Az egész Palearktikumban gyakori, sokféle közönséges *Aleiodes* faj. Az Egyesült Államokban elég sikeresen telepítették be a gyapjaslepke (*Lymantria dispar* Linné), apácalepke (*L. monacha* Linné), aranyfarú szövő (*Euproctis chrysorrhoea* Linné) hernyó-kártétele elleni biológiai védekezés keretében. Déna (1 ♀, leg. SzGy) és Mehádia (1 ♀) lelőhelyet már közöltem.⁷⁴

Aleiodes (Chelonorhogas) pallidicornis (Herrich-Schaeffer, 1838) – 6 ♀ + 2 ♂, Borosjenő, 1927. VI., DL; 1 ♀, Nagyvárad, 1882. V. 22. A nyugati Palearktikum félsivatagi–sztyep–erdős-sztyep övezetének gyakori faja. Erdélyhez (Romániához) legközelebb kimutatták Magyarországról, Bulgáriából, Montenegróból és Ukrájnból. Herkulesfürdő (1 ♂) Mehádia (1 ♀) és Orsova (1 ♀) három lelőhelyet már közöltem.⁷⁵

Aleiodes (Chelonorhogas) rufipes (Thomson, 1892) – 1 ♂, Borosbes, 1916., HG. A Palearktikumban elterjedt faj. Európában hét országból mutatták ki, Erdélyhez (Romániához) legközelebb Magyarországról és Szerbiából. Hadad (1 ♂, leg. Z-K) és Oroszmező (1 ♂, VII. 18., leg. Z-K) két lelőhelyet már közöltem.⁷⁶

Aleiodes (Chelonorhogas) rugulosus (Nees, 1811) – 1 ♀, Poiana Museroni, 1876. VI. 15–27., Páj. Palearktikus elterjedésű, előfordulása a szórványostól a gyakoriig lehet. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Magyarországról, Bulgáriából és Ukrájnból közölték.

Aleiodes (Aleiodes) signatus (Nees, 1811) – 2 ♀, Borosjenő, DL; 1 ♂, Krassova; 1 ♀, Retyezát, DL; 1 ♀, Torockó, Székelykő,

⁶⁷ PAPP Jenő 1985, 146.

⁶⁸ BELOKOBYLSKIJ, Sergey A. et alii, 2003.

⁶⁹ PAPP Jenő – VAS Zoltán 2016.

⁷⁰ PAPP Jenő 1985, 147.

⁷¹ BELOKOBYLSKIJ, Sergey A. et alii, 2003, 398.

⁷² PAPP Jenő 1985, 147.

⁷³ Uo. 148.

⁷⁴ Uo.

⁷⁵ PAPP Jenő 1985, 148.

⁷⁶ PAPP Jenő 1985, 149.

1998. VII. 7., PJ. Palearktikus elterjedésű, Európában többnyire közönséges, gyakori faj.

Aleiodes (Aleiodes) tristis Wesmael, 1838 – 1 ♀, jud. Bihor, canton Glavei, Ponor, 1100 m, 2005. VII. 27., OA; 1 ♂, Hargita megye, Görgényi-havasok, Parajd, Kis-Küküllő patak, 1995. VII. 1., PA; 1 ♂, Krassó-Szörény megye, Mehádiai-hegység, Cserna-völgy, 1995. V. 1–2., PA. A Palearktikumban elterjedt, Európában többnyire gyakori ill. közönséges faj. Nagyenyed (1 ♂, leg. BL) lelőhelye már ismert.⁷⁷ Újabbban a Spinola-féle *Bracon coxalis* 1808. évi nevet kezdik érvényesnek vélni, azaz a Wesmael-féle 1838. évi név junior szinoníma. A névazonosítás (szinonimizálás) megerősítésre vár.

Aleiodes (Aleiodes) unguicularis (Thomson, 1892) – 1 ♀, Mehádia, Cserna-völgy, Motel Dumbrava mellett, fénycsapdával gyűjtve, 2003. VII. 15–18., PA. Eddigi faunisztikai képe alapján ritka fajnak minősül, öt nyugat-palearktikus országban tudunk kevés előfordulásáról: Svédország (locus typicus), Csehország, Svájc, Magyarország és Törökország, továbbá jelezték Koreából.

Aleiodes (Chelonorhogas) unipunctator (Thunberg, 1822) – 1 ♀, Arges megye, Fogarasi-havasok, Arges-patak, 1993. VII. 15., RI; 1 ♀, Gödemesterháza, Magura, 1480 m, 1943. VII. 14., ÉGy et LI; 1 ♂, Hargita megye, Balánbánya, Iharos-völgy, 1995. VI. I 5., RI; 1 ♂, Hargita megye, Bükkszád, Szent Anna-tó, 1994. VI. 27., KI et PA; 1 ♂, Hargita megye, Farkaslaka, Kecsétkisfalud, 1997. V. 23., ZL; 2 ♀ + 1 ♂, Hargita megye, Gyergyói-havasok, Pongrác-tető, Lóduj, 1995. VII. 4–5., PA; 1 ♀, Hargita megye, Gyilkos-tó, Kupás-patak, 1981. VII. 17., PL et RL; 1 ♂, Hargita megye, Görgényi-havasok, Parajd, Kis-Küküllő-patak, 1995. VII. 1., PA; 1 ♂, Hargita megye, Homoródmás, Kishomoród-völgy, 1997. V. 22., ZL; 1 ♀, Hargita megye, Kelemen-havasok, Lomás-völgy, 1000 m, 1998. VII. 13., RI; 1 ♀, jud. Prahova, Muntele Roșu, 1300 m, 2006. VII. 24–26., FGy et SS; 1 ♀, jud. Prahova, Muntele Roșu, over Cheia, 1400 m, 2006. VII. 29., OA; 1 ♀, Radnai-havasok, Radnaborberek, 1943. VII. 14., CsE; 1 ♂, Vilcea megye, Páring, Vidra-tó, 1200 m, 1993. VII. 17., PA. Az egész Palearktikumban gyakori, sokfé-

lé közönséges faj. Mint a darázslepke hernyó (*Aegeria vespiformis* Linné) parazitoidja jelentősen csökkentheti pl. az erdélyi málnásokban is a hernyó kártételét. Erdélyben meglepően sok helyen gyűjtötték, tehát itt nagyon gyakori.

Aleiodes (Aleiodes) vicinus (Papp, 1977) – 1 ♂, Hargita megye, Ivó, Ivó-patak, 1997. V. 24., ZL; 1 ♀, Hargita megye, Oklád, 1997. V. 26., ZL; 1 ♀ (holotípus) + 2 ♂ (paratípusok), Szászkezd, SN. Szerbiai (vojvodinai) nőstény holotípus és két erdélyi hím paratípus alapján írtam le a fajt. Várható, hogy Magyarország és további európai országokban is elő fog kerülni.

Aleiodes (Aleiodes) vittiger Wesmael, 1838 (= *Rogas seriatus* Herrich-Schaeffer, 1838) – 2 ♂, Borosjenő, DL. A Palearktikum egyik leggyakoribb *Aleiodes* faja. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Bulgáriában, Görögországban és Magyarországon tudunk előfordulásáról. Legújabbban a Herrich-Schaeffer-féle *seriatus* nevet (senior név) valamivel korábban vélik a Wesmael-féle *vittiger*-nél (junior név). A szinonimizálás megerősítésre vár.

Heterogamus excavatus Telenga, 1941 – 2 ♂, Borosjenő, DL. A Palearktikum sztyep–erdős-sztyep övezetében meglehetősen gyakori faj. Erdélyi és magyarországi (Kőszeg, Tés, Tihany) lelőhelyei egyben areájának nyugati széle, ettől még nyugatabbra is tudunk exklávé-szerű előfordulásáról (pl. Belgium, Franciaország). Az Orientális (dél-keletázsiai) régióban is megtalálták.

Petalodes unicolor Wesmael, 1838 (= *Rogas compressor* Herrich-Schaeffer, 1838) – 1 ♀, Máramarossziget, mocsár, 369 m, 47°55'N / 23°56'E, 2004. IX. 2., MD et OK; 1 ♀, Torda, 1911. VI. 8., NI. A nyugati Palearktikumban elterjedt, gyakori faj. Erdélyhez (Romániához) legközelebb Magyarországról, Szlovákiából és a volt Jugoszláviából tudunk előfordulásáról. Egyes szerzők a Herrich-Schaeffer-féle *compressor* nevet a Wesmael-féle *unicolor*-ral szemben valamivel korábbi, azaz senior névnek tartják.

Rogas luteus Nees, 1834 – 2 ♀ (1 ♀, *Pelecystoma lutea* Nees det. Z-K), Alsóilosva, Z-K; 1 ♀, Tornova, 1921. IX. 13. Európa sztyep–erdős-sztyep övezetének jellegzetes faja. Romániából is közölték már.

Irodalom

ACHTERBERG, Cornelis van

1990 Revision of the genera *Foersteria* Szépligeti and *Polydegmon* Foerster (Hymenoptera: Braconidae), with description of a new species, *Zoologische Verhandelingen Leiden*, CCLVII, 1–32.

1994 Generic revision of the subfamily *Cenocoeliinae* Szépligeti (Hymenoptera: Braconidae), *Zoologische Verhandelingen Leiden*, CCXCII, 1–52.

BALOGH Ernő

1955 Diószeghy László festőművész és természetkutató, *A sepsiszentgyörgyi Tartományi Múzeum évkönyve 1879–1954*, 90–95.

BARABÁS, L.

1931 Zilahi Kiss Endre dr. 1873–1931, *Országos Orvos-Szövetség*, XXXIV, 55–56.

BELOKOBLYSKIJ, Sergey A. – TAEGGER, Andreas – ACHTERBERG, Cornelis van – HAESSELBARTH, Erasmus – RIEDEL, Matthias

2003 Checklist of the Braconidae of Germany (Hymenoptera), *Beiträge zur Entomologie (Keltern)*, LIII/2, 341–435.

HAESSELBARTH, Erasmus

1973 Die *Blacus*-Arten Europas und Zentral-Asiens, *Veröffentlichungen der Zoologischen Staatssammlungen in München*, XVI, 69–164. + I–X Tafeln.

2008 Zur Braconiden-Gattung *Perilitus* Nees, 1818 3. Beitrag die Arten ohne ausgebildeten ersten Cubitus-Abschnitt (Hymenoptera, Braconidae), *Linzer biologische Beiträge*, XL/2, 1013–1152.

HUDDLESTON, Tom

1980 A revision of the Western Palaearctic species of the genus *Meteorus* (Hymenoptera: Braconida), *Bulletin of the British Museum, Natural History (Entomology)*, XLI/1, 1–58.

⁷⁷ Uo, 150.

- KOCS Irén
2008 Diószeghy László és a Székely Nemzeti Múzeum, 1934–1943, *Acta Siculica* 2008, 65–86.
- MASON, William R. M.
1964 The Genus *Chrysopophthrus* Goidanich (Hymenoptera: Braconidae), *The Canadian Entomologist*, XCVI/7, 1005–1017.
- MÓCZÁR László
1939 Redősszárnyú darazsaink (fam. Vespidae) elterjedése a történelmi Magyarországon (4 térképvázlattal) – Die Verbreitung der Faltenwespen im historischen Ungarn (mit 4 Kartenskizzen), *Annales historico-naturales Musei nationalis hungarici, Pars Zoologica*, XXXII, 65–90.
1967 Magyarország és a környező területek állatföldrajzi felosztása, Természeti viszonyok II. Állatföldrajz, *Magyarország Nemzeti Atlasza – Zoogeographische Aufteilung Ungarns und ihrer umgehenden Gebiete, Naturverhältnisse II. Zoogeographie, Nationalatlas Ungarns*, Budapest, 21+32.
- MÓCZÁR, László – NAGY, Carol – OKALI, I. – OSYCHNIUK, A. Z. – SZÖLLŐSI Gy.
1972 A Kárpát-medence Hymenoptera faunakatalógusainak (I–XXIV.) lelőhely jegyzéke (Cat. Hym. XXV.) – Die Fundortverzeichnis des Faunenkatalogs der Hymenopteren I–XXIV. des Karpatenbeckens (Cat. Hym. XXV.), *Folia Entomologica Hungarica*, XXV/7, 111–164 + 1 térkép (map).
- MÜLLER, Andreas
1932 Dr. med. Z. Kiss †. Geb. 1873 in Zilah, gest. 14. Januar 1931 in Szilágycseh, *Verhandlungen und Mitteilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt. Aus dem Vereinsleben 1931/1932*, II, 1–4.
- PAPP Jenő
1959 The *Microgaster* Latr., *Microplitis* Först. and *Hygroplitis* Thoms. species of the Carpathian Basin (Hymenoptera, Braconidae), *Annales historico-naturales Musei nationalis hungarici*, LI, 398–413.
1976 Key to the European *Microgaster* Latr. species, with a new species and taxonomical remarks (Hymenoptera: Braconidae, Microgasterinae), *Acta Zoologica Academiae Scientiae Hungaricae*, XXII, 97–117.
1979 Contributions to the Braconid fauna of Hungary, I. Opiinae (Hymenoptera: Braconidae), *Folia Entomologica Hungarica*, XXXII/1, 71–95.
1981 Fürkészdarázsalkatúak IX/A – Ichneumonoidea IX/A, Opiinae, in: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae 144)* XI, 12A, *Hym.* I, 1–163.
1985 Contributions to the Braconid fauna of Hungary, VII. Rogadinae (Hymenoptera: Braconidae), *Folia Entomologica Hungarica*, XLVI/1, 143–164.
1987 First survey of the braconid fauna of the Kiskunság National Park, Hungary (Hymenoptera, Braconidae), *The Fauna of the Kiskunság National Park*, II, 314–334.
1990 Contributions to the Braconid fauna of Hungary, IX, Meteorinae and Blacinae, *Folia Entomologica Hungarica*, LI, 97–106.
1991 Fürkészdarázsalkatúak XI/A, Ichneumonoidea XI/A, Doryctinae és Rogadinae, in: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae 167)* XI, 14A *Hym.* I, 1–122.
1994 Contribution to the braconid fauna of Hungary, X, Homolobinae, Macrocentrinae, Orgilinae and Microtypinae (Hymenoptera: Braconidae), *Folia Entomologica Hungarica*, LV, 287–304.
2004 Type specimens of the braconid species by Gy. Szépligeti deposited in the Hungarian Natural History Museum (Hymenoptera: Braconidae), *Annales historico-naturales Musei nationalis hungarici*, XCVI, 153–223.
2005 A checklist of the Braconidae of Hungary (Hymenoptera), *Folia Entomologica Hungarica*, LXVI, 137–194.
- PAPP Jenő – Vas Zoltán
2016 Contributions to the knowledge of Braconidae fauna of Sălaj county, Romania (Hymenoptera). (*Megjelenés alatt, In print.*)
- SEBŐK László
1990 *Magyar neve? Határokon túli helységnevé-szótár*, Arany Lapok Kiadó, Budapest.
- SHENEFELT, D. Roy – MARSH, M. Paul
1976 Braconidae 9 Doryctinae, in: J. van der Vecht & R. D. Shenefelt (eds): *Hymenopterorum Catalogus (nova editio)*, W. Junk, Hague, 1425–1872.
- STIGENBERG, Julia – RONQUIST, Fredrik
2011 Revision of the western Palaearctic Meteorini (Hymenoptera, Braconidae), with a molecular characterization of hidden Fennoscandian species diversity, *ZooTaxa* 3084, 1–95.
- SZÉPLIGETI Győző
1896a Adatok a magyar fauna braconidáinak ismeretéhez, I. – Beiträge zur Kenntniss der ungarischen Braconiden, I, *Természettajzi Füzetek*, XIX, 165–186, 228–242.
1896b Adatok a magyar fauna braconidáinak ismeretéhez, II. – Beiträge zur Kenntniss der ungarischen Braconiden, II, *Természettajzi Füzetek*, XIX, 285–321, 359–386.
1898a Adatok a magyar fauna braconidáinak ismeretéhez, III. – Beiträge zur Kenntniss der ungarischen Braconiden, III, *Természettajzi Füzetek*, XXI, 381–396, 396–408.
1898b Adatok a Chelonus-nem ismeretéhez – Beiträge zur Kenntniss der Chelonus-Arten, *Természettajzi Füzetek*, XXI, 207–218, 218–231.
1899 Magyarországi Braconidák, Újabb adatok a Magyar Birodalom Állatvilágához – Braconiden aus Ungarn, Neuere Angaben über Braconiden des Tierreichs Ungarn, *Rovartani Lapok*, VI/5, 98–102.
1900 Magyarországi új braconidák – Neue Braconiden aus Ungarn, *Természettajzi Füzetek*, XXIII, 213–216, 216–219.

TELENGA, N. A.

1941 Fam. Braconidae, Sous-fam. Braconinae (cont.) et Sigalphinae, *Faune de l'URSS, Insectes Hyménoptères*, V/3, 1–466.

TOBIAS, V. I.

1986 27. Order Hymenoptera, fam. Braconidae (1), in: *Keys to the Insects of the European Part of the USSR*, 3, Hym., IV, 1–501.

VAJDA, Sándor

1998 A színek mestere, a természet tudósa, *Művelődés*, LI/4, 28–30.

YU, Dicky. S. K. – ACHTERBERG, Cornelis van – HORSTMANN Klaus

2012 Taxapad 2012, *World Ichneumonoidea 2011, Taxonomy, Biology, Morphology and Distribution* (<http://www.taxapad.com>, Ottawa, Ontario, Canada).

ZILAHY-KISS, Endre

1915 Újabb adatok Magyarország Hymenoptera-faunájához, II, Braconidae – New contributions to the Hymenoptera fauna of Hungary, II, Braconidae, *Rovartani Lapok*, XX, 76–86.

1926–1927 Über einige neue Arten und Varitäten heimischer Hymenopteren, *Verhandlungen und Mitteilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt*, LXXVII, 1–9.

Date privind cunoașterea Braconidelor din Transilvania (Hymenoptera, Braconidae)

I.

Blacinae, Doryctinae, Ichneutinae, Meteorinae, Neoneurinae, Opiinae, Rogadinae

(Rezumat)

Muzeul de Științele Naturii al Ungariei dispune de o colecție impresionantă de braconide din Bazinul Carpatic, inclusiv Transilvania. Materialul a fost colectat în peste 200 locuri de colectare, de 40 de specialiști, începând din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Entomologul maghiar Győző Szépligeti (1855–1915) a publicat pentru prima dată, în perioada 1896–1900, date faunistice ale braconidelor din Transilvania. În cele șase publicații a enumerat 71 de specii, aparținând următoarelor 16 subfamilii: Agathidinae – 9, Alysiniinae – 4, Blacinae – 1, Braconinae – 11, Calyptinae (=Brachistinae) – 1, Cheloninae – 8, Diopiliinae (=Helconinae) – 1, Doryctinae – 2, Euphorinae – 1, Helconinae – 2, Ichneutinae – 1, Macrocentrinae – 4, Meteorinae – 1, Microgastrinae – 11, Rogadinae – 11 și Sigalphinae (=Brachistinae) – 3 specii.

Endre Zilahy-Kiss (1873–1931) a prezentat, în două lucrări, publicate în 1915 și 1926–27, 54 de specii de braconide transilvane, aparținând următoarelor subfamilii: Alysiniinae – 8, Brachistinae – 1, Braconinae – 26, Cenocoeliinae – 1, Cheloninae – 8, Euphorinae – 3, Microgastrinae – 3, Orgilinae – 1, Pambolinae – 1 și Rogadinae – 2 specii. Printre acestea regăsim 7 specii noi în literatura de specialitate – 6 din Transilvania și 1 din Ungaria.

În prezenta publicație sunt enumerate speciile a 7 subfamilii de Braconidae, cu specificarea locurilor de colectare, data colectării și numele entomologilor. Cele 7 subfamilii, cu genurile și speciile aferente, sunt ordonate alfabetic, în paranteză fiind trecute numărul speciilor noi pentru fauna Transilvaniei, respectiv pentru cea a României: Blacinae 1 gen 18 specii (4), Doryctinae 10 genuri 25 specii (14), Ichneutinae 2 genuri 2 specii (1), Meteorinae 2 genuri 21 specii (3), Neoneurinae 1 gen 1 specie (1), Opiinae 6 genuri 104 specii (57), Rogadinae 4 genuri 36 specii (7) – total 207 specii din care 87 noi.

Braconidele colectate în Transilvania au fost determinate după cartea lui V. I. Tobias. La Blacinae am avut în vedere monografia lui Erasmus Haeselbarth; la Opiinae fasciculele faunistice ale lui Jenő Papp; la Meteorinae monografiile lui Tom Huddleston și Julia Stigenberg & Fredrik Ronquist; la Doryctinae și Rogadinae fasciculele faunistice ale lui Jenő Papp și cartea lui N. A. Telenga.

First outline of the braconid fauna of Transylvania, Romania (Hymenoptera, Braconidae)

I.

Blacinae, Doryctinae, Ichneutinae, Meteorinae, Neoneurinae, Opiinae, Rogadinae

(Abstract)

The Hungarian Natural History Museum (Budapest) possesses an enormous large collection of braconid wasps (Hymenoptera) taken in the historical Hungary or in the zoogeographic Carpatho-Pannonicum, hence from Transylvania too. The braconid material has been gathered by forty (mainly Hungarian) naturalists in more than two hundred collecting sites.

The Hungarian entomologist, Győző Szépligeti (1855-1915) was the first to publish faunistic contributions to the braconids of Transylvania (Szépligeti 1896–1900). In his six publications he listed a total of 71 species which represent 16 subfamilies: Agathidinae 9, Alysinae 4, Blacinae 1, Braconinae 11, Calyptinae (=Brachistinae) 1, Cheloninae 8, Diopsilinae (=Helconinae) 1, Doryctinae 2, Euphorinae 1, Helconinae 2, Ichneutinae 1, Macrocentrinae 4, Meteorinae 1, Microgastrinae 11, Rogadinae 11 and Sigalphinae (=Brachistinae) 3 species.

Endre Zilahi-Kiss (1873-1931) disclosed 54 braconid species from Transylvania in his two papers (Zilahi-Kiss 1915, 1926-1927) representing 10 subfamilies: Alysinae 8, Brachistinae 1, Braconinae 26, Cenocoeliinae 1, Cheloninae 8, Euphorinae 3, Microgastrinae 3, Orgilinae 1, Pambolinae 1 and Rogadinae 2 species. In the two papers, furthermore, he described seven braconid species new to science: six from Transylvania and one from Hungary. Of the seven species only one remained valid: *Chrysopophthorus hungaricus* (Zilahi-Kiss, 1927). See also "Appendix" in the Hungarian text.

The present article enumerates the braconid species of seven subfamilies completed with their detailed collectings (sites, time etc.) and the collector naturalists too. The genera and species are arranged according to the names of their alphabetic order, the species-numbers of the respective subfamilies and genera are recorded in the subsequent enumeration, the number of the species new to the fauna of Transylvania (or Romania) are indicated between round brackets: Blacinae 1 genus, 18 species (4), Doryctinae 10 genera, 25 species (14); Ichneutinae 2 genera, 2 species (1); Meteorinae 2 genera, 21 species (3); Neoneurinae 1 genus, 1 species (1); Opiinae 6 genera, 104 species (57); Rogadinae 4 genera, 36 species (7). A total of 207 species (belonging to 26 genera) of which 87 are new to the fauna of Transylvania (or Romania). In the Hungarian text the faunistic new species are indicated by an asterisk: *Blacus (*Blacus*) *errans* (Nees, 1811).

The braconid wasp, taken in Transylvania, have been identified by me mostly with the use of V. I. Tobias monograph. I gave attention to Erasmus Haeselbarth's monograph on Blacinae; to Tom Huddleston's and Julia Stigenberg' & Frederik Ronquist's monograph on Meteorinae; N. A. Telenga's and Jenő Papp's books on Doryctinae and Rogadinae.